ԱԶԳԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيشا درويشيان

1500 Լ.Ո. 75ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 197 (21247) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2002 10 ԷՋ

ՔԱԹԱՐԻ ՄԷՋ ԱՆՀԻՄՆ ՏԱՐԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՐՈՒԱԾԻ ՄԸ ՄԱՍԻՆ

ՏՈՀԱ, 29 (ՌՈՅԹԸՐԶ).– Քաթարցի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ հերքեցին այն տարաձայնութիւնները, ըստ որոնց, պետական հարուածի փորձ մը կատարուած է Քաթարի մէջ:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը «անհիմն ու անհեթեթ» որակեց պետական հարուածի լուրերը: Ծոցի մէջ հաստատուած օտար դիւանագէտներ իրենց կարգին ըսին, որ որեւէ տեղեկութիւն չունին Քաթարի մէջ պետական հարուածի փորձ մը կատարուած ըլլալու մասին: Քաթարի բնակիչներն ալ յայտնեցին, որ արտասովոր որեւէ երեւոյթ եւ շարժում չեն նկատած:

«ՓԱՐԻԶ - 2» ԺՈՂՈՎԸ ՊԻՏԻ ՅԱՋՈՂԻ ԵՒ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ՊԻՏԻ ԱՊԱՀՈՎԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

Կ'ԸՍԷ ՀԱՐԻՐԻ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ Էլիսէի պալատին մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի հետ: Երեք քառորդ ժամուան դռնփակ հանդիպումէն ետք, նախագահ Շիրաք եւ վարչապետ Հարիրի շուրջ երկուքուկէս ժամուան հանդիպում մը ունեցան, ներկայութեամբ ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորայի, տնտեսութեան նախարար Պասէլ Ֆրէյհանի, Կեդրոնական Դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէի, Փարիզի մէջ Լիբանանի դեսպան Էլիսէ Ալամի, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան այլ պաշտօնատարներու:

Հանդիպումէն ետք Հարիրի լրագրողներուն յայտնեց, որ քննարկումի առարկայ դարձած են «Փարիզ - 2» լիբանանեան տնտեսութեան բարգաւաճման յատուկ վեհաժողովին մանրամասնութիւնները: Ան աւելցուց, որ Ֆրանսայի մէջ կայանալիք վեհաժողովին սկզբունքային թուականը 23 Նոյեմբերն է, իսկ կը մնայ պաշտօնապէս հրաւիրել կարգ մը երկիրներ եւ ճշդել անոնց ժամանման թուականները:

Հարիրի նշեց, որ վեհաժողովին իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն՝ Գերմանիա, Իտալիա, Պելճիքա, Սպանիա, Անգլիա, Քանատա, Մալեզիա, Ճափոն եւ Ծոցի երկիրներ:

Ան ըսաւ, որ վեհաժողովը պիտի ըլլայ վարչապետներու մակարդակով եւ պիտի մասնակցին նաեւ Համաշխարհային Դրամատան ներկայացուցիչներ, Միացեալ Նահանգներու, Եւրոպական Միութեան ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ ներկայ նստաշրջանի նախագահ Ռոմանօ Փրոտի:

Հարիրի յոյս յայտնեց, որ «Փարիզ - 2» պիտի յաջողի՝ ապահովելով ներդրումներ Լիբանանին, որ իրենց կարգին պիտի նուազեցնեն պետական պիւտճէի բացը եւ գրեթէ լուծում մը գտնեն Լիբանանի տնտեսական տագնապին:

ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴԸ ԱՀԱՒՈՐ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՅԻՇԵՑՆՈՂ ԿՈԹՈՂ Է

Կ'ԸՍԷ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան երէկ ընդունեց Լեհաստանի Ծերակոյտի նախագահ Լոնգին Պաստուշիաքի գլխաւորած պատուիրակութիւնը, որ պաշտօնական այցելութեամբ մը Հայաստան կը գտնուի:

Հանդիպումին նախագահ Քոչարեան ընդգծեց, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան մէջ կարեւոր տեղ կը գրաւեն Լեհաստանի հետ յարաբերութիւնները, որովհետեւ Լեհաստան կը նկատուի Արեւելեան Եւրոպայի մէջ առանցքային դերակատարութիւն ունեցող երկիր մը:

Կողմերը քննարկեցին հայ - լեհական յարաբերութիւններու զարգացման հեռանկարները: Անոնք, գոհունակութեամբ արտայայտուելով քաղաքական երկկողմանի գործակցութեան մակարդակին մասին, նշեցին, որ անհրաժեշտ է աշխուժացնել առեւտրատնտեսական կապերը եւ համագործակցութիւնը գիտական մարզէն ներս: Պաստուշիաքի խնդրանքով, նախագահ Քոչարեան ներկայացուց Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին խաղաղ լուծման գործընթացին ներկայ հանգրուանը: Քոչարեան եւ Պաստուշիաք նաեւ անդրադարձան շրջանային համագործակցութեան զարգացման առնչուող հարցերու:

ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Լեհաստանի Ծերակոյտի նախագահը, Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Արմէն Խաչատրեանի ընկերակցութեամբ, երէկ այցելեց Ծիծեռնակաբերդ յարգանքի տուրք մատուցելու Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին: Լոնգին Պաստուշիաք նաեւ այցելեց Ցեղասպանութեան թանգարան - հիմնարկ: «Ասիկա ահաւոր ողբերգութիւն մը յիշեցնող կոթող մըն է: Կը յուսամ, որ այսպիսի բան մը երբեք չկրկնուի: Հայաստանի եւ բոլոր ազգերուն կ'ուզեմ ցանկալ, որ այսպիսի ողբերգական իրադարձութիւն մը այլեւս չպատահի», ըսաւ Լեհաստանի Ծերակոյտի նախագահը Ծիծեռնակաբերդի մէջ:

Պատասխանելով լրագրողի մը այն հարցումին, թէ Լեհաստան երբեք պիտի ճանչնա՞յ Հայկական Ցեղասպանութիւնը, Պաստուշիաք

Շար.ը՝ էջ 10

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ԳՈՐՇԱՇԱՇ ԿԱԶԻՆ ՏԵՍԱԿԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ

Ռուսիոյ մէջ երէկ սկսան Մոսկուայի թատերասրահին մէջ սպաննուած կարգ մը կոհերուն յուղարկաւորութիւնները, մինչ տակաւին խորհրդաւոր կը մնար ռուսական մասնայատուկ ուժերուն կողմէ գործածուած կապին բնոյթը, հակառակ կարգ մը ենթադրութիւններու:

Քաղաքական ապատական կուսակցութիւն մը՝ Աջակողմեան Ուժերու Միութիւնը, խորհրդարանական հետաքննութիւն պահանջած է՝ այն հարցին շուրջ, թէ ինչպէ՞ս լաւապէս կինուած չեչէն կինեալներ կրցած են գրաւել Կրեմլինէն քանի մը քմ. հեռաւորութեան գտնուող լեցուն թատերասրահ մը:

Ռուսիոյ կառավարութիւնը կը շարունակէ մերժել նոյնիսկ բժիշկներուն ըսել, թէ ռուսական ուժերը ի՞նչ կապ գործածած են թատերասրահին մէջ:

Մոսկուայի մէջ ամերիկեան դեսպանատան մէկ բանբերը յայտնած է, որ Մոսկուայի մէջ արեւմտեան դեսպանատուն մը իր բժիշկներէն խնդրած է, որ վերապրած պատանդներ քննեն եւ եզրակացուցած, որ անոնք աֆիոն պարունակող կապի («*օփիէյթ*») մը ենթակայ եղած են եւ ո՛չ ջիղերուն ազդող կապի մը:

Արեւմուտքցի բժիշկ մը յայտնած է, որ «*օփիէյթ*»ները ցաւը կը թեթեւցնեն, սակայն այլ ազդեցութիւն մըն է անոնց քնաբեր ըլլալը, իսկ անոնց մեծ քանակութիւնը շնչառութիւնը կրնայ դադրեցնել:

Ռուսական ուժերը կ'ըսեն, որ կապը գործածած են, որպէսզի չեչէն կինեալները իրենց ուշքը կորսնցնեն: Կ'ենթադրուի, որ անոնցմէ շատեր աւելի ուշ սպաննուած են թատերասրահ խուժած ուժերուն կողմէ:

Ամերիկացի քաղաքացի մը մահացած է Շաբաթ արեւածագին տեղի ունեցած յարձակումին, որուն ընթացքին աւելի քան 750 պատանդներ փրկուած էին: Ամերիկեան դեսպանատունը մերժած է անոր ինքնութիւնը յայտնել:

Դեսպան Ալեքսանտր Վըրշպաու երէկ յայտնած է, որ գործածուած կապին մասին տեղեկութեանց չգոյութեան պատճառով աւելի մեծ թիւով կոհեր արձանագրուած են:

Ան կրկնած է ամերիկեան հաստատումները, թէ կապը «*օփիէյթ*» մը եղած է, եւ թէ անիկա բազմաթիւ երկիրներու հիւանդանոցներու մէջ իբրեւ ցգայապրկող դեղ կը գործածուի:

Մ. Նահանգներու Սպիտակ Տան բանբեր Արի Ֆլայշըր Երկուշաբթի օր յայտնած է, որ նախագահ Ճորճ Պուշի կարծիքը այն է, թէ Ռուսիա «դիւրին ելք» չէ ունեցած թատերասրահին տագնապին վերջ տալու, եւ թէ պէտք է չեչէն կինեալները ամբաստանել եւ ո՛չ Ռուսիոյ կառավարութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 10

ՇԱՐՈՆ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ ՄԸ ԿԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԷ

ԱՐԱՖԱԹ ՁԵՒԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԷՆ ՆԵՐՍ

Իսրայէլացի զինուորներ հարցաքննութեան «կը հրաւիրեն» պաղեստինցի երիտասարդ մը Հեպրոնի մէջ

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ երէկ յայտարարեց նոր կառավարութեան կազմը, որ աւելի ուշ վաւերացում ստացաւ խորհրդարանէն: Մինչ պաղեստինցիները կը յայտարարէին նոր կառավարութիւնը, Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն կը դիմագրաւէր տագնապ մը, որուն պատճառով կրնայ տապալիլ իր կառավարութիւնը:

Արաֆաթի նոր կառա-

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ԽՈՒԼ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ԻՐԱՔԻ ՀԱՐՑՈՎ

ՊԱՂՏԱՏ ԱՆՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ՄԱԿԻ ՔՆՆԻՉՆԵՐՈՒՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ՝ ՊԱՀԱՆՋԵԼՈՎ ԱՆԿԱԽ ԴԷՏԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Իրաք կը պահանջէ, որ անկախ լրատուական ցանցեր եւ դէտեր ընկերակցին ՄԱԿի գէնքի քննիչներուն: Իրաք մտահոգ է, որ Ուաշինկթըն քննիչները եւ անոնց աշխատանքը պիտի օգտագործէ, իբրեւ նախաքայլ պատերազմի մը: Իրաք իր պահանջը կը յայտարարէր այն պահուն, երբ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ճորճ Պուշ ճնշում կը բանեցնէր, որպէսզի Ապահովութեան Խորհուրդը որդեգրէ բանաձեւ մը՝ վերջ տալու համար սպասողական վիճակին եւ պարտադրելու համար, որ Իրաք յանձնէ հաւաքական քանդումի բոլոր զէնքերը:

Իրաքի փոխ նախագահ Թահա Եասին Ռամատան ըսաւ, որ Պաղտատ չի վստահիր Միացեալ Նահանգներուն կամ քննիչներուն: Ռամատան չեչտեց, որ Ամերիկա չ'ուզեր քննիչներուն վերադարձը. անիկա կ'ուզէ Ապահովու-

Շար.ը՝ էջ 10

ԿԻՊՐՈՍԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ՅՈՅՍԵՐԸ ԿԸ ՄՆԱՆ ԲԱՐՁՐ

Կիպրոսի հարցին Դեկտեմբերէն առաջ լուծում մը գտնելու յոյսերը բարձր կը մնան, հակառակ թուրք կիպրացի ղեկավար Ռաուֆ Տենքթաշի հիւանդութեան, յայտնած է դիւանագիտական աղբիւր մը երէկ:

Կիպրոսի կառավարութիւնը եւ Տենքթաշի անջատողական հիւսիսային բաժինը ամիսներէ ի վեր կը փորձեն վերջ տալ կղզիին տասնամեակներու բաժանումին՝ Դեկտեմբերէն առաջ, երբ վերջ պիտի գտնեն Կիպրոս – Եւրոպական Միութիւն անդամակցութեան բանակցութիւնները:

Սակայն Տենքթաշ վերջերս Նիւ Եորքի մէջ սրտի վիրաբուժութեան ենթարկուած է եւ իսորհրդականներ յայտնած են, որ մինչեւ Դեկտեմբերի կէսերը պէտք պիտի ունենայ ապաքինելու համար:

Դեկտեմբերի կէսերուն պիտի կայացուի Քոփենհակընի Ե. Միութեան վեհաժողովը:

«Կացութիւնը նախկինէն շատ աւելի հասուն է լուծումի մը համար», ըսած է աղբիւրը:

Ան յայտնած է, որ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան «քաջալերանքի պատգամներ» ստացած է Մ. Նահանգներու նախագահ Ճորճ Պուշէն, Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէրէն եւ Եւրոպական Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանօ Փրոտիէն՝ խաղաղութեան ծրագիրի մը համար, զոր ան Նոյեմբերի կէսերուն պիտի ներկայացնէ 2 կողմերուն:

ԹՈՒՐՔԻԱ՝ ԲԱՆԱԼԻ

Թուրքիոյ Կիրակի օրուան երեսփոխանական ընտրութիւնները բանալի կը նկատուին ճշդելու համար, թէ Կիպրոսի հարցին լուծման համար քաղաքական կամք մը գոյութիւն ունի՞ իսկապէս: «Սակայն Ե. Միութիւնը կրնայ օգնել՝ Անգարայի Միութեան անդամակցութեան առջեւ դուռը բաց ձգելով», ըսած է աղբիւրը:

Կիպրոս մէկն է տասը պետութիւններէ, որոնք Դեկտեմբերին պիտի աւարտեն անդամակցութեան բանակցութիւնները՝ 2004ին անդամակցելու համար: 1999էն ի վեր թեկնածու Թուրքիա տակաւին բանակցութեանց չէ սկսած՝ մարդկային իրաւանց մտահոգութիւններով:

Պրիւքսէլ թուրք կիպրացիներուն մեծ օժանդակութիւններ խոստացած է, եթէ անոնք յոյն կիպրացիներուն հետ համաձայնութիւն մը գոյացնեն. սակայն անիկա նաեւ կ'ըսէ, որ պատ-

Շար.ը՝ էջ 10

ԼԻԲԱՆԱՆ ՈՒՆԻ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'ԸՄԷ ՁՕՐ. ԼԱՀՈՒՏ

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ երէկ հաւաստեց, որ Լիբանան մէկ ընտանիք է եւ անոր տարբեր անդամները կը համախմբեն վսեմ արժէքներ եւ սկզբունքներ, որոնց շնորհիւ Լիբանան դարձած է ո՛չ միայն հող եւ ժողովուրդ, այլ նաեւ առաքելութիւն մը, աշխարհին փոխանցել երկխօսութեան, իրարու հանդիպելու եւ հասկացողութեան հասնելու պատգամներ:

Նախագահ Լահուտ նաեւ նկատել տուաւ, որ Ֆրանսախօս Երկիրներու Կազմակերպութեան Պէյրութի վեհաժողովը նուիրագործեց Լիբանանի հանգամանքը, իբրեւ մշակոյթներու երկխօսութեան շարժակ եւ այս երկխօսութեան հանդէպ վստահութիւն ունենալու պատճառ:

Նախագահ Լահուտ այս յայտարարութիւնները կատարեց Ուաշինկթընի արքեպիսկոպոս կարտինալ Թէոտոր Մըքքարիքի ի պատիւ իր տուած ճաշկերոյթին ընթացքին, ներկայութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոսի ներկայացուցիչ, Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեանի, կաթողիկէ հայոց Ներսէս Պետրոս Թարմունի պատրիարքի, մարոնիներու Պուրոս Սֆէյր պատրիարքի, հանրապետութեան միւֆթի շէյխ Մոհամէտ Ռաշիտ Քապպանիի, շիիներու գերագոյն խորհուրդի նախագահ շէյխ Ապտէլ Էմիր Քապալանի, տիրոջիներու համայնքապետ շէյխ Պահժաթ Ղէյսի: Ներկայ էին նաեւ յոյն ուղղափառներու պատրիարք Աղնաթիոս Դ. Հապիմ, կաթողիկէ դպտիներու պատրիարք Էսթեֆան Ղաթթաս, յոյն կաթողիկէներու պատրիարք Կրէկորիոս Գ. Լահհամ, ասորի ուղղափառներու պատրիարք Աղնաթիոս Զաքքա Ա., կաթողիկէ ասորիներու պատրիարք Աղնաթիոս Պուրոս Ը., լատիններու պատրիարք Միշէլ Սապպահ, Լիբանանի եւ Սուրիոյ աւետարանականներու գերագոյն խորհուրդի նախագահ վերապատուելի Սելիմ Սահիուն:

Նախագահ Լահուտ դիտել տուաւ, որ այսօր՝ աշխարհը մտավախութիւններու եւ ցնորքներու մէջ կորսուած, կարիքը ունի կառչելու այն հիմնական ճշմարտութեան՝ թէ բազմերանգ ըլլալը հարստութեան աղբիւր է, իսկ տարբեր ըլլալու իրաւունքը՝ նուիրական, բայց երկուքէն ոչ մէկը պատճառ պէտք է ըլլայ վայրագութեանց:

«Լիբանանցի ժողովուրդը իր բոլոր համայնքներով իր ապրած տագնապէն դուրս եկած է՝ աւելի կառչած եւ համոզուած այս ճշմարտութեան եւ այս հանգրուանին Լիբանանի ուժի աղդակն ալ այս է» ընդգծեց ան:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ըսաւ, որ անհրաժեշտ է բոլոր համայնքներուն գործակցութիւնը կրօնական, մշակութային եւ կրթական բեմերուն վրայ հաստատելու այս ճշմարտութիւնը:

Որեւէ երկխօսութիւն յաջողելու համար, անիկա պէտք է հիմնուի միւս կողմին եւ գոյութիւն ունենալու անոր իրաւունքի ճանաչումին վրայ», ըսաւ հանրապետութեան նախագահը՝ դիտել տալով, որ լաւագոյնը, զոր Լիբանան կը շնորհէ աշխարհին, մշակոյթներու եւ քաղաքակրթութեանց միջեւ պայքարի տեսութիւնները հերքող իր էութիւնն ու օրինակն է:

Ճաշկերոյթէն առաջ, նախագահ Լահուտ ամերիկացի կղերականին հետ, Քարիթաս - Լիբանանի նախագահ հայր Էլի Մատիի ներկայութեան, քննարկեց լիբանանեւամերիկեան, արաբեւամերիկեան յարաբերութիւնները:

Նախագահ Լահուտ երէկ նաեւ ընդունեց հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Ժան Լուի Քըրտահին, նախկին դեսպան Խալիլ Մըքաուին, բանակի սպայակոյտի պետ կօր. Ֆատի Ապու Շաքրան:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻՆ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱ՞Յ ՑՈՅՑԵՐՈՒ ՕՐ ՄԸ

Հինգշաբթի օրուան ցոյցերուն մասին մանրամասնութիւններ հաղորդուեցան երէկ: Արդարեւ, երեսփոխան Նասէր Քանտիլ յայտարարեց «Համատ»ի յանձնախումբի որոշած ցոյցին ժամն ու վայրը, մինչ Ազատական Կուսակցութեան կեդրոնատեղիին մէջ ընդդիմադիր կազմակերպութիւններու ուսանողական եւ երիտասարդական մարմիններու ներկայացուցիչները կը ճշդէին Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումին որոշած ցոյցին մանրամասնութիւնները:

Երեսփոխան Քանտիլ, լիբանանեան կուսակցութիւններու եւ քաղաքական ուժերու ժողովէն ետք, յայտարարեց, որ «Համատ» հանդիպումին անունով ժողովին ներկայացուցած է հանդիպումին ցոյց կատարելու ծրագիրը՝ աւելցնելով, որ ազգային իսլամական հանդիպումը կը դիմէ ներքին գործոց նախարարութեան, արտօնութիւն ստանալու, որ կատարէ ցոյց մը, Հինգշաբթի, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին, Պըշարա Խուրի հրապարակէն մինչեւ Նահատակաց հրապարակ, որպէսզի հանրային կարծիքը արտայայտէ եւ վերահաստատէ իր կառչածութիւնը՝ պետականութեան, ընդդէմ Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումին անիշխանութեան կոչին, որ ազատութիւններու քողին տակ ուղղուած է դատական իշխանութեան՝ կարգ ու կանոնի պահապանին դէմ:

Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումին անդամ կազմակերպութիւններու ուսանողական մարմիններու ներկայացուցիչները Ստոէքոյի մէջ գումարեցին ժողով մը, որուն աւարտին Ազատական Կուսակցութեան ուսանողական գրասենեակի նախագահ Էտուար Շաքքուր յայտարարեց հանդիպումին Հինգշաբթի օրուան ցոյցին համար կարգադրութիւնները:

«Կոչ կ'ուղղենք բոլոր ուսանողներուն եւ երիտասարդներուն՝ Հինգշաբթի, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին ուղղուելու Էշրեֆիէի Սաժէս վարժարան, խաղաղ միջոցներով եւ օրինական սահմաններէն ներս մնալով արտայայտելու մեր դժգոհութիւնն ու վախը ընդհանուր ազատութիւններուն վերաբերեալ, մանաւանդ «Էմ. Թի. Վի.» կայանին հարցին յոյսին տակ», ըսաւ ան՝ կոչ ուղղելով՝ բարձրացնելու միայն ազգային եւ ո՛չ կուսակցական կարգախօսներ ու խորհրդանշաններ, եւ յարգելու կազմակերպիչ յանձնախումբին տնօրինումները, որպէսզի «տարրեր» չխանգարեն ցոյցը:

Նոյն իմաստով կոչ ուղղեց նաեւ Աւունական շարժումը:

●ԱՌԵԻՏՈՒՐԻ, ճարտարարուեստի եւ երկրագործութեան գրասենեակներու համախմբումը երէկ Ատնան Քասսարի գլխաւորութեամբ գումարուած իր ժողովէն ետք հաղորդագրութեամբ մը մերժեց ցոյցի կոչերը:

Հաղորդագրութիւնը յայտնեց, որ ժողովականները տնտեսութեան վրայ քաղաքական լարուածութիւն ունեցած անդրադարձները քննարկելէ ետք կգուշացուցին, որ երկիրը բաժնուած, համայնքային եւ անկայուն վիճակին վերադարձնելու փորձերը պիտի կործանին բոլոր իրագործումները, յատկապէս վերահաստատուած ապահովութիւնն ու կայունութիւնը, ինչպէս նաեւ շրջանային ու միջազգային դերակատարութիւնը, «Փարիզ–2» ժողովէն ակնկալութիւններն ու դրամական բարեկարգումները:

«Շրջանային վտանգները, տնտեսական տագնապն ու ընկերային դժուարութիւնները Լիբանանը անկարող դարձուցած են՝ տանելու ներքին ցնցումներուն հետեւանքները, հետեւաբար Լիբանանի մէջ ազատութեան սահմանը հայրենիքի միութիւնը, ապահովութիւնը եւ կայունութիւնն է», ըսաւ հաղորդագրութիւնը՝ կոչ ուղղելով բոլոր կողմերուն՝ գիտակցելու այս բոլորին:

Քասսար քննադատեց «այս եւ այն կողմին» ցոյցի կոչերը եւ պահանջեց ամէն գնով պահպանել կայունութիւնը:

● ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ երեսփոխաններու խորհրդակցական հանդիպումին որոշումներուն հետապնդման յանձնախումբը երէկ գումարեց ժողով մը, զոր գլխաւորեց երեսփոխան Քապալան Իսա Խուրի: Ան ժողովականներուն անունով յայտարարեց, որ շատ վտանգաւոր նախընթաց մը պիտի ըլլայ դատական վճիռի մը դէմ ցոյցը, որովհետեւ անիկա դատաւորներուն վրայ ապօրինի ճնշում բանեցնելու ձեւ մըն է:

Իսա Խուրի նաեւ քննադատեց դպրոցներէն եւ համալսարաններէն ներս որոշ մտքեր տարածելու տրամադրութիւնը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայկական երեսփոխանական գրասենեակը կը յայտնէ, որ բանակի ընդհանուր հրամանատարութիւնը կոչ ուղղած է 1984ի ծնունդ այն լիբանանահպատակներուն, որոնք ամբողջացուցած են 18 տարիքը, այդ տարիքին հասնելէ ետք մինչեւ երեք ամիս ներկայանալու տարբեր շրջաններու մէջ բանակի պինուորական ծառայութեան գրասենեակներ՝ վկայուելու համար իրենց կարգավիճակին ու բնակութեան հասցէին մասին, ապա թէ ոչ ծառայութենէ խուսափող պիտի նկատուին:

Ենթակաները այդ գրասենեակներուն մօտ պիտի արձանագրուին եւ անհրաժեշտ պարագային պիտի ներկայացնեն ծառայութենէ վերծ մնալու կամ ծառայութիւնը յետաձգելու դիմումները:

Պէտք է դիմել «սըժըլ»ի վայրի գրասենեակ եւ ո՛չ թէ բնակութեան շրջանի գրասենեակներուն:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտ, «Արմենիա» պողոտայ, Քաղաքապետարանի մօտ, Ա. յարկ, գրասենեակի կամ դարմանատան յարմար: Հեռ. 01-256015:

SANDY'S
Anti–Stress
„ՄԱՐՁՈՒՄԻ
ՆՈՐ ԿԵԴՐՈՆ
ՁԵՂՉՈՒԱԾ ՍԱԿԵՐ
ՍԱՆԹԵՐ ՔԱՄԱՐ,
ՏԸՔՈՒԱՆԻՒ ՕԹՈՍ.
ՀԵՌ. 03/256583:
ԿԱՌԱՎՈՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԱՐՇԱՒԸ

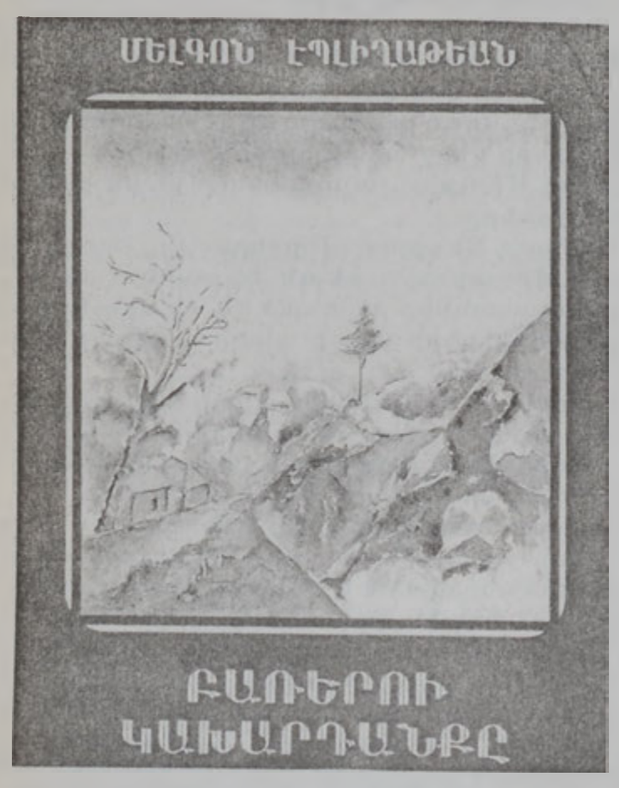

Կրնաք ստանալ
Համազգայինի գրախանութէն,
գրատուններ ՆԱՐԵԿԱՑԻԷՆ եւ ՈՍԿԵԴԱՐԷՆ

ՏՈՔԹ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Վիրաբուժ - ատամնաբուժ
(Մասնագէտ ակռայ ցանելու՝ dental implants)

Վերադարձած ըլլալով իր ճամբորդութենէն, յարգոյ յաճախորդները կ'ընդունի իր անձնական դարմանատան մէջ, Պուրճ Համուտ, «Սանթըր Սարդարապատ», 2րդ յարկ: Հեռ. 01 - 241428 եւ 03 - 723205:

MULTIMEDIA WORKS

Ձեր տրամադրութեան տակ կը դնէ հետեւեալ ծառայութիւնները.
scanning - printing - CDէ CD արձանագրութիւն, CDէ նկարներու տպագրութիւն,
copy audio tape to tape.
Մանրամասնութեանց համար հեռ. 01-243471:

ԵՇՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ՅԱՂԹԱՐՇԱՒԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՀԱՄՆԻ ԿԱԼԷՍ (ՈՒԷՅԼԶ)

Բրիտանիոյ մաս կազմող Կալէսի խորհրդարանը այսօր պաշտօնապէս պիտի ճանչնայ Հայկական Յեղասպանութիւնը: Բրիտանական կազմին մէջ որոշ ինքնավարութիւն ապահովելէ ետք, առաջին անգամն է, որ Կալէս միջազգային - քաղաքական նշանակութիւն ունեցող հարցի մը առնչութեամբ կեցուածք կ'որդեգրէ: Արդէն իսկ բանաձեւ - նախագիծին կօրակցութիւն յայտնած են քուէարկելու իրաւունք ունեցող 58 երեսփոխաններէն 30ը: Բանաձեւը կ'ընդգծէ.

«Ճանչնալ 1915ին Թուրքիոյ կառավարութեան կողմէ գործադրուած Հայկական Յեղասպանութիւնը.

Կոչ ուղղել Թուրքիոյ, որ վերջ տայ Հայաստանի տնտեսական շրջափակման.

Կոչ ուղղել Բրիտանիոյ կառավարութեան, որ նեցուկ չկանգնի Եւրոպական Միութեան անդամակցելու Թուրքիոյ ջանքերուն, այնքան ատեն որ Թուրքիա չէ ընդունած Հայկական Յեղասպանութիւնը եւ չէ վերցուցած Հայաստանի շրջափակումը»:

* * *

Հայկական Յեղասպանութեան յաղթարշաւը սկսած է շատոնց, 1969ին, Ուրուկուէյէն, ապա թափ ստացած է յատկապէս վերջին տասնամեակին: Աշխարհի հինգ ցամաքամասերուն բազմաթիւ երկիրներու խորհրդարաններ ճանչցած են զայն, որոնց կարգին՝ Լիբանան, իսկ Ֆրանսա կը հանդիսանայ այս իմաստով ամէնէն յատուկը, որովհետեւ ո՛չ միայն անոր Ազգային Ժողովը եւ Ծերակոյտը ճանչցած են Հայկական Յեղասպանութիւնը, այլեւ զայն իբրեւ օրէնք անցուցած են իրենց երկրին Սահմանադրութեան մէջ միանգամընդմիշտ:

Հետաքրքրական է, սակայն, որ Թուրքիա կը շարունակէ ուրանալ իր գործադրած ցեղասպանութիւնը, «հայկական երեւակայութիւն» որակելով զայն: Բայց ի՞նչ պատասխան ունի Անգարա տալիք այն երկիրներուն, որոնց շարքին կ'աւելնայ ահաւասիկ նաեւ Կալէս: Անո՞նք ալ այսպէս ըսած՝ հալածախտէ կը տառապին...

Յամենայնդէպս Թուրքիա արդէն իսկ պարտուած է այս իմաստով, այնքան ատեն որ Ռուսիոյ, Ֆրանսայի, Արժանթինի, Քանատայի, Ամերիկայի բազմաթիւ նահանգներու, Պելճիքայի, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Յունաստանի, Կիպրոսի եւ տասնեակ մը այլ երկիրներու մէջ (ընդամէնը՝ 20) Հայկական Յեղասպանութեան փաստը խնդրոյ առարկայ չէ այսուհետեւ:

Կը մնայ, որ Կալէսի օրինակը վարակէ նաեւ Բրիտանիոյ մնացեալ երեք անդամները՝ Իրլանտան, Սկովտիան ու մանաւանդ Անգլիան, որ իր արխիւներուն մէջ ունի այնքա՜ն թղթածրարներ ու տուեալներ: Կը մնայ նաեւ, որ այլ մեծեր, առաջին հերթին՝ Միացեալ Նահանգներ, հատուցեն իրենց պարտքը հայութեան եւ անոր ճամբով համայն մարդկութեան՝ ճանչնալով Հայկական Յեղասպանութիւնը, յանուն արդարութեան ու ճշմարտութեան, նոյնիսկ եթէ Թուրքիա կը հանդիսանայ Ուաշինկթընի սերտ դաշնակիցը:

Վերջապէս, կը մնայ, որ Թուրքիա ի՛նք հարկադրուի ճանչնալու իր գործադրած ցեղասպանութիւնը, հատուցելու իր պարտքը, որպէսզի այս անգամ սկսի բուն յաղթարշաւը՝ Հայ Դատի հանգրուանային լուծման յաջորդ փուլը՝ բռնագրաւուած Արեւմտահայաստանի վերադարձը իրաւատիրոջ՝ հայուն, որպէսզի ի վերջոյ մարմին կգտնու մեր սրբազան տեսլականը՝ Ամբողջական Հայաստանը, Ամբողջական Հայութեամբ:

ՀՐԱՉ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

FUEL CARD
ԱՇԽԱՐՏԱԿԱՆ ՖՈՆՏ

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ «ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԸ ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

Յունաստանի մայրաքաղաք Աթէնքի մէջ այսօր տեղի կ'ունենայ պաշտօնական բացումը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան գանձերը ներկայացնող միջազգային ցուցահանդէսին, նախագահութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոսի եւ Յունաստանի նախագահ Կոստանդինոս Սթեֆանափուլոսի ներկայացուցիչին մշակոյթի նախարարին: Նախագահը անձամբ ներկայ պիտի գտնուէր բացման հանդիսութեան, սակայն երկրէն իր բացակայութեան պատճառաւ նշանակած է իր ներկայացուցիչը: Ցուցահանդէսը՝ «Հայկական Մասունքներ Կիլիկիայէն» խորագիրով, տեղի կ'ունենայ Աթէնքի «Պէնաքի» թանգարանին մէջ, միջազգային համբաւ վայելող նոյն հաստատութեան կազմակերպութեամբ:

Յայտնենք, որ շուրջ տարի մը առաջ կատարուած էին նախապատրաստութիւնները սոյն ցուցահանդէսին կազմակերպումին եւ կաթողիկոսութեան «Կիլիկիա» թանգարանէն Ս. Աթոռին գանձերը Աթէնք փոխադրելու աշխատանքին: Ցուցահանդէսը պիտի տեւէ մինչեւ 10 Դեկտեմբեր 2002, եւ մեծ թիւով այցելուներ կը սպասուին աշխարհի կանապան երկիրներէն: Ցուցահանդէսին առիթով պատկերազարդ գրքոյկ մը եւս պատրաստուած է՝ Անթիլիասի գանձերը ներկայացնող:

Նշենք, որ վեհափառ հայրապետը այս առիթով պիտի պարգեւատրէ մշակոյթի նախարարը, «Պէնաքի» թանգարանին տնօրէնը եւ տիար Կարապետ Գալֆայեանը, որ մեծապէս օգտակար հանդիսացաւ ցուցահանդէսին կազմակերպական աշխատանքներուն:

ՊՈԼՈԹԻՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՖԸՐԶԼԻԻ ԵՒ ՊԱՅՏՈՒՆԻ

Լիբանանի մէջ Ռուսիոյ դեսպան Պորիս Պոլոթին երէկ հանդիպում մը ունեցաւ խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրզլիի հետ, որուն փոխանցեց Մոսկուայի մէջ շուրջ 700 պատանդներ ազատ արձակելու գործողութեան մանրամասնութիւնները:

Պոլոթին յայտնեց, որ Ռուսիոյ խորհրդարանին թելադրանքով կրկ գայ լիբանանեան խորհրդարանին տեղեակ պահելու Մոսկուայի որդեգրած սկզբունքէն՝ պատանդներ ազատ արձակելու գծով՝ վստահեցնելով, որ Մոսկուա այլ միջոցի չէր կրնար դիմել: Ան դիտել տուաւ, որ օգտագործուած թմրեցուցիչ պարունակող կազը ընդունուած է եւ ուղղակի պատճառ չէ եղած կարգ մը պատանդներու մահուան:

Պոլոթին այցելեց նաեւ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Մոհամէտ Ապտէլ Համիտ Պայտունի, որուն յայտնեց, թէ Ռուսիոյ կեցուածքը ՄԱԿի Ապահովական Խորհուրդին մէջ հիմնական է՝ արգիլելու ամերիկեան սպառնալիքները՝ ընդդէմ Իրաքի: Պոլոթին յայտնեց նաեւ, որ Ռուսիա Միացեալ Նահանգներու կոչ կ'ուղղէ՝ մասնակցելու Մատրիտի խաղաղութեան վեհաժողովին եւ արգիլելու Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնի բռնարարքներն ու վայրագ ընթացքը:

Պոլոթին նշեց Ռուսիոյ եւ Եւրոպայի միջեւ գործակցութեան անհրաժեշտութիւնը՝ ուժանիւթի եւ ոռոգման ծրագիրներու մէջ: Ան շեշտեց, որ Շարոն ոչ մէկ պատճառաբանութիւն ունի Լիբանանի եւ Սուրիոյ սպառնալու:

Հանդիպումին քննարկուեցան Լիբանան-Ռուսիա երկկողմանի յարաբերութիւնները, շրջանային հարցերն ու անոնց զարգացումները:

ՂՈՎՄԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ ներքին գործոց նախարարութեան ներկայացուց երեսփոխանական ընտրութեանց նոր ծրագիր մը:

Ծրագիրը կ'առաջարկէ Լիբանանը մէկ ընտրաշրջանի վերածել եւ համայնքային դրութեան վերջ տալ:

Ծրագիրը կ'առաջադրէ նաեւ, որ թեկնածուներուն ցանկերը որոշուին կուսակցութիւններու կամ քաղաքական ուժերու միասնականութեամբ եւ համաձայնութեամբ, որպէսզի թեկնածուներուն անուանացանկը չստանայ որոշ համայնքի մը «գոյնը»: Ծրագիրին համաձայն, քուէարկութեան տարիքը պէտք է նուազի, որպէսզի 18 տարեկան երիտասարդները նաեւ կարենան ընտրելու իրաւունք ստանալ: Ըստ ծրագիրին ընտրութեանց ընթացքին մսխուած գումարները նաեւ հարկ է ենթարկել հսկողութեան եւ ջանք թափել, որ բոլոր թեկնածուներն ալ ստանան հաւասար չափով ծանուցման առիթ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՈՍԿԵՐԻՉՆԵՐՈՒՆ

RELAX ՀԱՍ.

Կը ստանձնէ ոսկերիչներու յատուկ
ՈՍԿԻԻ ԹԱՓԾՈՒ (GOLD CASTING)
ԳՈՐԾԵՐ
արդիական էլեկտրոնիք մեքենաներով
•Մաքրութիւն •Փայլք
•Բծախնդիր աշխատանք
•Մասնագիտացած անձնակազմ

Մատչելի գին, ձրի սպասարկութիւն
Հեռաձայն / ֆաքս: 01 - 889188
եւ 03 - 375724

ԱՐՄԷՆ ՊԱՊԱԽԱՆԵԱՆ ՀՄԱՅԵՑ

Հովանաւորութեամբ մշակոյթի նախարար Ղասսան Սալամէի եւ կազմակերպութեամբ Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան, երէկ երեկոյեան ժամը 8:30ին Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանի «Էսէմպլի Հոլ»ին մէջ տեղի ունեցաւ հայ կատարողական արուեստի աշխարհահռչակ ներկայացուցիչներէն՝ դաշնակահար Արմէն Պապախանեանի մենահամերգը:

Երեկոյին մեծաթիւ ներկաներուն շարքին էին Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, հայ կաթողիկէ պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Վարդան եպս. Աշգարեան, ՄԱՀԱԵՄի Կեդրոնական Մարմինի ատենապետ վեր. Փոլ Հայտոսթեան, մշակոյթի նախարար Ղասսան Սալամէ, Պուրճ Համուտի քաղաքապետ Անդրանիկ Մաբրլեան, Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Արեգ Յովհաննիսեան, նախկին երեսփոխան Նուրիճան Տեմիրճեան, Լիբանանի մէջ ճափոնի դեսպան Ա. Ամաթի, լիբանանահայ ազգային կազմակերպութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ՝ հայ եւ օտար արուեստասէր բազմութիւն մը:

Ելոյթին սկիզբը Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան անունով արտասանուած խօսքին մէջ վեր առնուեցաւ Լիբանանի եւ Հայաստանի մշակութային կապերուն զարգացման ի խնդիր Համազգայինի խաղացած դերը:

Շուրջ երկու ժամ տեւողութեամբ մենահամերգին ընթացքին բարձրորակ կատարումով եւ խոր ապրումով մեկնաբանեց համաշխարհային եւ հայ երաժիշտներու ստեղծագործութիւններէն: Խոր ապրումով ներկայացուցեցաւ Մոցարթի, Փրոքոֆիեւի, Շոփէնի, Կոմիտասի եւ Առնօ Պապաճանեանի գործերէն:

ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՀԱԳՈՐԾԵԼ

Կ'ԸՍԷ ՊԸՐՐԻ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ Գահիրէի մէջ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի հովանաւորութեամբ գումարուած Արաբ Մտքի խորհրդաժողովին դասախօսեց «Շուրան եւ ժողովրդավարութիւնը» նիւթին մասին:

«Արդի ժողովրդավարութիւնը կրնայ իր շրջագիծէն ներս համախմբել համայնքներ, դաւանանքներ եւ այլ հաստուածներ, որոնք Լիբանանի պէս համախոհաբար կ'որդեգրեն սահմանադրութիւն մը: Լիբանանի մէջ ամրապնդուող ժողովրդավար – խորհրդարանական վարչաձեւը հիմնուած է ժողովրդավարութեան մը վրայ, որ կը գիտակցի, թէ ի՛նչ են կրօնների հարցը լուծելու առնչութեամբ իր կարողութեան սահմանները, այսինքն՝ որդեգրուած է համախոհական ժողովրդավարութիւն մը, որ հաշուի կ'առնէ ընկերութեան բազմերանգութիւնը, եւ շեշտը կը դնէ ուժեղ պետութեան մը վրայ, որ համայնքներուն հետ է, անոնցմէ վեր է, բայց առանց համայնք-

Շար.ը՝ էջ 10

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒՆԻ ԱՄՈՒՐ ԿԱՌՈՅՑ

Կ'ԸՍԷ Ղ. ԱՐԻՏԻ

Տեղեկատուութեան նախարար Ղազի Արիտի երէկ այցելեց առողջապահութեան նախարար Սլէյման Ֆրենժիէի, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան ներքին կարգացումները, շրջանային իրադարձութիւնները եւ անոնց միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը:

Հանդիպումէն ետք Արիտի յայտնեց, որ Ֆրենժիէի հետ կատարեալ համաձայնութեան մթնոլորտ մը տիրած է կարգացումներու մեկ-

Շար.ը՝ էջ 10

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Տեղական մամուլը իր 29 Հոկտեմբերի թիւով գլխաւորաբար լուսարձակի տակ առած է Յորդանանի մէջ ամերիկացի դիւանագէտի մը սպանութիւնը, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Ֆրանսա այցելութիւնը, Իրաքի դէմ պատերազմին առնչուող հարցերը եւ Քըրնէթ Շահուանի խնդիրը:

«*Նահար*» նշած է, թէ Յորդանանի մէջ տեղի ունեցաւ ամերիկացի դիւանագէտի մը սպանութիւնը եւ կասկածներ կան, որ այս քայլին ձեռնարկողները «*Քայիտա*»ի հետեւորդները ըլլան:

«*Լիուա*»ի համաձայն, Սեպտեմբերի դէպքերէն ետք առաջին անգամ ըլլալով նման դէպք մը կը պատահի Յորդանանի մէջ. Ուաշինկթըն կը պրպտէ քաղաքական դրդապատճառները եւ կը յայտարարէ, թէ հանգիստ պիտի չընէ նախքան ոճրագործին երեւան ելլելը:

«*Անուար*» նշած է, թէ անձայն կէնք մը սպաննեց ամերիկացի դիւանագէտը:

Ըստ «*Սաֆիր*»ի, սպաննողը մասնագէտ մըն է, իսկ անոր ինքնութեան մասին եղած կասկածները կը տարուբերին իրաքեանի եւ ահաբեկչականի միջեւ:

«*Պայրաք*»ի համաձայն, Սեպտեմբեր 11ի յարձակումէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, ամերիկացի դիւանագէտ մը ահաբեկուեցաւ Ամմանի մէջ. ըստ իշխանութիւններուն, ահաբեկիչը գործին մասնագէտ մըն է եւ ահաբեկումը գործադրած է քաղաքական պատճառներով:

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի այցելութեան մասին «*Քիֆահ Արապի*» գրած է, թէ վարչապետը Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ յայտարարեց, որ Էմիրութիւններու իշխանը յանձնառու է Լիբանանին օժանդակելու. վարչապետը նաեւ ըսաւ, որ «*Փարիզ - 2* » ժողովը պիտի գումարուի Նոյեմբեր ամսուան ընթացքին:

Թերթերը իրենց առաջին էջերով նաեւ անդրադարձած են, թէ վարչապետը Ֆրանսա պիտի այցելէ «*Փարիզ - 2*» ժողովին մասին խօսելու համար:

Քըրնէթ Շահուանի վերաբերող լուրերու կարգին «*Սաֆիր*» գրած է, թէ Հինգշաբթի օր նախատեսուած 3 ցոյցեր վիրար պիտի չեկոքացնեն. Քըրնէթ Շահուանի ներկայացուցած դիմումին մէջ յիշուած է, որ ցոյցին պիտի մասնակցի հապար հոգի՝ 50 պատասխանատուներու հսկողութեամբ:

Ըստ թերթին, նախարար Էլիաս Մըրի յայտարարութիւններուն դէմ խօսողները կ'ըսեն, որ նախարարը համայնքային կիրքեր կը գրգռէ:

«*Տիար*» գրած է. «Նախարար Էլիաս Մըրի կարծր յայտարարութիւններուն դիմաց Սամիր Ֆրենժիէ, Մանսուր Պոն եւ Ֆարէս Սուէյտ կը պահանջեն նախարարին հրաժարականը, իսկ Ֆիեռ Ժեմայել կը հաստատէ, որ ցոյցը տեղի պիտի ունենայ: Ներքին գործոց նախարարութիւնը հաւանաբար արգիլէ բոլոր ցոյցերը՝ առիթ տալով միայն Ս. Թերեզայի մասունքներուն ընկերացող երթին: Բանակի հրամանատարութիւնը հաղորդագրութեամբ մը կը շեշտէ ազգային հիմնական սկզբունքները եւ որոշ կգուշացում կ'ընէ կարգ մը ընդդիմադիրներուն»:

«*Անուար*»ի համաձայն, նախարար Էլիաս Մըրի կծու յայտարարութիւնները կ'անցնին աւանդական սովորութիւններու եւ պատշաճութեան սահմանները: Թերթը նշած է, թէ իշխանութեան մօտիկ շրջանակներու այս նոր յարձակումը նպատակ ունի յառաջիկայ երկու տարիներու վերիվայրումները սահմանափակել եւ յաջորդ շրջանին յաջողութեան հիմերը դնել:

Ըստ «*Անուար*»ի, Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումը անկիւն դրուած է եւ փակ դռներու առջեւ կը գտնուի. հանդիպման յաջողութեան միակ ճամբան կը մնայ երկխօսութիւնը եւ հաւասարակշռուած քաղաքականութիւնը:

«*Պայրաք*» գրած է, թէ Քըրնէթ Շահուանի ցոյցի արտօնութիւնը այսօր կամ վաղը կրնայ մերժուիլ. Ազգային իսլամական համախմբումը, Փաղանգաւոր Կուսակցութիւնը, Ֆուատ Մալէք եւ Միշէլ Մըր կը քննեն հակացոյց կազմակերպելու հարցը:

Այլ լուրերու կարգին «*Սաֆիր*» նշած է, թէ Արիէլ Շարոն հիւսիսային սահմանին վրայ դժուար եւ բարդ պատերազմ մը կը նախատեսէ, որովհետեւ ըստ անոր՝ Հըզպալլայի ուժը հետզհետէ կը զարգանայ:

Մոսկուայի թատրոնին մէջ պատահած դէպքին մասին «*Անուար*» գրած է, թէ մասնագէտներու համաձայն, ռուսական ուժերը Մոսկուայի մէջ վնասաբեր կազեր գործածած են, բայց անոր հետքերը չէկոքացնելու անհրաժեշտ դեղերը արագօրէն չեն տրամադրած թատրոնին մէջ արգելափակուածներուն:

Իրաքեան հարցին մասին «*Պայրաք*» նշած է, թէ Իրաքի դէմ հարցով Փարիզ դէմ կը դնէ Ապահովութեան Խորհուրդին վրայ ամերիկեան ճնշումներուն. Փենթակոն կը ծրագրէ յարձակման համար գործի լծել քառորդ միլիոն զինուորներէ կազմուած ուժ մը:

ԴՊՐՈՑԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԳՈՅԱՊԱՅՔԱՐ Է ԵՒ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պոլսեցիները դիտեն թէ ի՛նչ եղաւ նախախնամական դերը պայծառատես եւ քաջ պատրիարքի հիմնած Դպրեվանքին։ Հարց տա՞նք, թէ առանց անոր ինչ կ՚ըլլար իրենց ազգային դիմագիծը։ Եթէ Պոլիսը կը յաջողի գոյատեւել իբրեւ ազգի մասնիկ, հակառակ ծանօթ պայմաններուն, արդեօ՞ք գաղտնիք է որ այդ կը պարտի իր դպրոցներուն։ Պուլկարիոյ հայութիւնը, Բ. Աշխարհամարտի աւարտէն ի վեր, շատ բան կորսնցուց, քանի որ փակուած էին դպրոցները։ Հրաժարինք ընդունուած տափակութենէն եւ չըսենք՝ բաղդատել բաղդատելին։

Կրթական գործի հետ առնչուողը գիտէ, որ հայերէնի ուսուցումը, ոչ միայն կարդալու, այլ մանաւանդ գրելու համար, չի բաւարարուիր մանկամսուրով, մանկապարտէզով եւ նախակրթարանով։ Երկրորդականի աւարտին է, որ աշակերտը կը յաջողի տիրապետել լեզուներու, նաեւ՝ հայերէնի։ Ուստի, հրամայական է օժտուիլ դպրոցներով, որոնց շրջանաւարտներով, պատրաստուած նոր սերունդով, հայօրէն խորք ունեցող ղեկավարութիւն կ՚ունենանք եւ կառոյցներ կը պահենք, ազգային ինքնութիւնը ճառի պոռոտ շապիկ չ՚ըլլար։

Սահմանենք կարիքները, խոչընդոտներու մասին խորհելէ առաջ։ Կրկնենք, Հայաստան եւ Սփիւռք։ Անոնք կրնան բազմաթիւ ըլլալ եւ են։ Անձեռնհասութիւն է զանոնք անտեսել, ազգային գոյատեւումը ստորադասել անհատական, անմիջական եւ երեւելիական գնահատումներու։ Սփիւռքը հայօրէն գոյապայքարի հարցը օրակարգ պիտի դարձնէ։ Պատկերասփիւռը ամէն օր կը յայտնէ օրուան ջերմութիւնը, յաջորդ օրուան եւ օրերու համար։ Հայ դպրոցը մեր գոյատեւելու եւ տոկալու ջերմաչափն է։ Երկու վարկածներով. եթէ ջնջենք հայկական վարժարանները, ո՞վ հայերէն պիտի խօսի, պիտի կարդայ կամ պիտի գրէ, յիսուն կամ հարիւր տարի ետք, ի՞նչ պիտի ըլլայ հայկական համայնքը, անոր կցուած հայկականը ի՞նչ իմաստ պիտի ունենայ. եթէ հերոսական ճիգով մը մեր համայնքները օժտենք հայկական վարժարաններով, ընելով այնպէս, որ հայածնունդ տղաք հոն յաճախեն, անխտի՛ր, դէմ երթալով սովորութեանց եւ պատշաճեցում-տեղատուութեան, ի՞նչ կրնայ ըլլալ համայնքի դիմագիծը յիսուն կամ հարիւր տարիէն։ Տեւել եւ տոկալ. անհրաժեշտ են կառոյցներ եւ առաջին տեղը կը գրաւէ հայկական վարժարանը։

Հեռանկարային վերաբերում ունենալ, ծրագրել, հաշուել թէ տուեալ համայնք մը քանի մանկապարտէզի, նախակրթարանի եւ երկրորդական վարժարանի կարիք ունի, եւ ապա ձեռնարկել, զօրաշարժի ենթարկելով ազգի նիւթական եւ մարդկային միջոցները, գիտակցութեան եւ համոզման մթնոլորտի ստեղծումով։ Ղեկավարութիւնը ինք համոզուած պէտք է ըլլայ, գիտակցի, ըմբռնէ հայկական վարժարանային ցանցի էականութիւնը։ Միամիտ չըլլալ եւ չըսել, որ այդպէս, կախարդական ճիպոտով, կ՚իրականանայ նման ծրագիր։ Բայց նախ ծրագրել եւ հաւատալ, ընթացիկ հաշուապահութեամբ ըսելէ առաջ, որ չենք կրնար իրականացնել, գտնել անհրաժեշտ գումարները։ Ղեկավարութիւնը պարտի զօրակոչի ենթարկուիլ եւ ենթարկել, յաջողելու համար։

Կրկնութիւն է ըսել, որ արտասահմանեան պայմաններու մէջ, մեր դպրոցները անբաւարար են, նոյնիսկ հոն, ուր կը յաւակնինք կազմակերպուած ըլլալ եւ կառոյցներ ունենալ։ Տեղ մը այլ տեղէ աւելի չեշտուած։ Ի՞նչ ընել։ Շատ պարզ։ Դերակատարները դնել իրենց պատասխանատուութեան առջեւ։ Պահանջել։ Եթէ չեն կրնար հետեւիլ ազգային առաջնահերթութիւններու ուղիին, ընելիք չեն ունենար։

Դպրոց մը վերանորոգման կը սպասէ։ Ուրիշ մը՝ յաւելեալ դասարաններու։ Համայնքները՝ ըստ իրենց թիւին եւ տեղաբաշխման՝ մանկապարտէզներու, նախակրթարաններու եւ երկրորդական վարժարաններու։ Այսօր եւ վաղը, ազգային հիմնական եւ հիմնարար առաջադրանք է դպրոցական շէնքերու կառուցումը։ Ջխեղճացնենք մեր ժողովուրդը, կեղծ իմաստունի պարեզօտ հագած ըսելու՝ որ ո՞վ պիտի հոգայ թոշակները...

Զկա՞յ տեղ մը, ուր ազգի գաւակները նստին եւ խօսին, հրապարակաւ, լսուի ժողովուրդին ձայնը, եւ մերօրեայ աւատապետներ կամ նոմենքլաթուրան չըսեն, թէ ինչ բան լաւ է ազգին համար կամ լաւ չէ։

Մարդիկ երէկ չէին հաւատար, որ դպրոց կարելի է հիմնել, մանկապարտէզն անդին երթալ, նախակրթարանէն ետք՝ երկրորդական։ Եթէ փերեզակը այդպէս մտածէ, կը հասկնանք, բայց երբ ղեկավարը այդպէս կը վերաբերի, չենք հասկնար։ Կամ կը հասկըننանք, որ փերեզակներ ղեկավարութիւն կը բեմադրեն։

Մարսէյի մէջ դպրոցական համալիր պիտի կառուցուի։ Ժողովուրդը, ազգի մէկութեան գիւտը ընելով, Մարսէյի եւ աշխարհի չորս ծագերուն, իր խաւերով, իր մասնակցութեամբ պէտք է ցոյց տայ, որ ղեկավարութիւնը սխալած է եւ կը սխալի։ Որ ի՛նք կայ։ Տէր եւ ծառայ։

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍՑԷՆ

HAMPIG SASSOUNIAN
CSP - L.A.C. B - 5 - 131 44750
60-TH ST. WEST LANCASTER,
CA, 93536 — USA

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ՊԷՏՔ Է ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄԸ, ՈՐ ՏԷՐ ԴԱՌՆԱՅ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Կ՚ԸՍԷ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՄԿՐՏԻՉ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ».- Համազգայինի Մարսէյի ճեմարանը ե՞րբ հիմնուած է եւ ի՞նչ նպատակ կը հետապնդէ։ Ի՞նչպէս կը գնահատէք Մարսէյի ճեմարանին հայապահպանման առաքելութիւնը Եւրոպայի մէջ, մանաւանդ նոր ժամանակներու մարտահրաւէրներուն լոյսին տակ։

ՄԿՐՏԻՉ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ.- Համազգայինի Մարսէյի ճեմարանը հիմնուած է 1980ին։ 1978ին կամ 1979ին մէջտեղ նետուած է անոր հիմնադրման գաղափարը։ Բուն նպատակն էր, ուրեմն, Ֆրանսայի մէջ Համազգայինի կողմէ կառուցուած կրթական կառոյց մը ունենալը։

Այդ ժամանակաշրջանին լիբանանեան պատերազմը արդէն սկսած էր։ Լիբանանի մէջ գոյութիւն ունի Համազգայինի Պէյրութի ճեմարանը, որ միայն Լիբանանի համար կառուցուած չէր եւ միայն Լիբանանին չէր ծառայեր, այլ կը ծառայէր նաեւ միւս դաղութներուն։ Համազգայինի Պէյրութի ճեմարանին մէջ պատերազմէն առաջ կային աշակերտներ Իրանէն, Յունաստանէն, Եւրոպայէն, որոշ չափով ալ Ամերիկայէն։ Լիբանանեան պատերազմին ընթացքին այդ կարելիութիւնը անշուշտ գոյութիւն չունէր։ Միւս կողմէ, ղեկավարութիւնը ականատես էր, թէ ինչպէս Եւրոպայի հայ սերունդները շատ չնչին կարելիութիւններ ունէին հայկական վարժարաններ յաճախելու, մանաւանդ Մարսէյի մէջ, ուր հայութիւնը այդքան ալ արհամարհելի թիւ մը չի ներկայացներ։ Զմոռնանք, որ Մարսէյը 1915էն կամ 1920էն վերջ մեր գաղթականութեան Եւրոպայի դուռը եղած է։ Ուրիշ տեղ չգացած մարդիկ նախ հոն գացած են եւ հետագային նաեւ մարդիկ ուրիշ տեղերէ Ֆրանսա եկած են, որովհետեւ Ֆրանսան աշխատաւորական ուժի կարիքը ունեցած է։ Հետեւաբար, այդ քաղաքին մէջ մինչեւ այսօր ալ 70 - 75 հազար հաշուող բաւական ստուար հայկական գաղութ մը գոյութիւն ունի։

Հակառակ այս իրողութեան, սակայն, Մարսէյ հայկական դպրոց մը չունէր եւ կարիքը կը զգացուէր այդպիսի դպրոց մը կառուցելու։ Այս անհրաժեշտութեան իրրեւ արդիւնք 1980ին Համազգայինի Մարսէյի ճեմարանը սկսաւ գործել մանկապարտէզի չորս աշակերտներով։

Զմոռնանք, որ մանաւանդ մեր օրերուն Եւրոպան քաղաքական ուժ եւ դերակատարութիւն ունի միջազգային բեմին վրայ, եւ այսօրուան Եւրոպայի քաղաքական զարգացումով անոր վիճակուած է ըլլալ քաղաքական եւ տնտեսական ուժ, ինչ որ արդէն է։ Հետեւաբար կարելի չէ երեւակայել, որ այդպիսի վայրի մը եւ համեմատաբար մեծ թիւով հայութեան կեդրոնացման վայրի մը մէջ հայկական վարժարանը տկար ըլլայ։

Փարիզի եւ Լիոնի մէջ կան անշուշտ հայկական վարժարաններ, բայց նման երկրորդական վարժարանի մը գոյութիւնը անհրաժեշտ էր։

Ուրախ ենք յայտնելու, որ այդ վարժարանը ինքզինք զարգացուց ու պահպանեց, եւ այսօր 250 աշակերտութեամբ երկրորդական վարժարան մըն է։ Սակայն թուապէս աճելու կարելիութիւնները կը պակսին, որովհետեւ վարժարանը կառուցային թերիներ ունի, եւ այդ թերիները լրացնելու համար Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութիւնը տարիներէ ի վեր ձեռնարկած է դրամահաւաքի։ Շինութիւնը արդէն իսկ սկսած է եւ պէտք է որ աւարտի։

«ԱԶԴԱԿ».- Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեան մը մէջ կը խօսուէր Համազգայինի ճեմարանի արձանագրած յաջողութիւններուն մասին եւ կը նշուէր, որ հակառակ այս յաջողութիւններուն եւ աշակերտներու թուային աճին, վարժարանի կառուցային յարմարութիւնները կը մնան անբաւարար։ Կարելի՞ է ընթերցողներուն լուսաբանել, թէ շինարարական ի՞նչ ծրագիրներ կը մշակուին Համազգայինի ճեմարանին կառուցային յարմարութիւնները ժամանակակից հասկացողութիւններուն համապատասխանեցնելու իմաստով։

Մ. Մ.- Մարսէյի ճեմարանին այսօրուան կարեւոր քաղաքական ուժ եւ լիութիւնը հետեւեալն է. գոյութիւն ունի երեք յարկանի հին շէնք մը, որ ժամանակին աշխատատեղի եղած է եւ անիկա դպրոցի վերածուեցաւ։ Երեք յարկի վրայ կան միայն 10 դասարաններ, անշուշտ մնացեալ սենեակներուն մէջ կան վարչական տնօրէնութեան սենեակը, քարտուղարուհիի սենեակը, եւ այլն։ Բայց այս 10 դասարանները բաւարար չեն եղած, եւ որպէսզի վարժարանը աշխատի շարժական դասարաններ կառուցուած են հողային տարածքի վրայ, եւ մօտ 7 - 8 տարի առաջ, երբ ճեմարանի առաջին սերունդը հասած էր աւարտական դասարան, այլեւս անկարելի էր այդ ձեւով շարունակել եւ սկսաւ ծրագրումի աշխատանք մը՝ դպրոցին ետեւը գտնուող ազատ տարածքին վրայ կառուցելու համար արդիական վարժարան մը։

Այդ ծրագիրը պատրաստելը դիւրին չեղաւ, որովհետեւ այդ ազատ տարածքը Համազգայինին չէր պատկերեր, այլ՝ Մարսէյի քաղաքապետարանին։ Բաւական ճիգ թափուեցաւ, մինչեւ որ Մարսէյի քաղաքապետարանը այդ հողատարածքը տրամադրեց ճեմարանին։ 7000 - 7500 քառ. մեթր տարածութիւնը քաղաքապետարանը մեգի տրամադրեց 99 տարուան համար՝ խորհրդանշական վարձքով։ Այս տարածքին վրայ է, որ ամիս մը առաջ շինութիւնը սկսաւ, այս գումարներով, որոնք նախապէս հաւաքուած էին տարբեր հանգանակութիւններու ընթացքին։

7 Դեկտեմբերի ձեռնարկը, որուն մասին խօսուած է ձեր նշած հաղորդագրութեան մէջ, տեղի կ՚ունենայ ճիշդ այս պատճառով, որպէսզի առնուազն առաջին հանգրուանի անհրաժեշտ շինութիւնները այդ ձեռնարկէն հաւաքուած գումարներով կարելի ըլլայ ամբողջացնել։

«ԱԶԴԱԿ».- Նոյն հաղորդագրութեան մէջ կը փոխանցուի, որ Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութիւնը ընթացիկ տարուան 7 Դեկտեմբերին Մարսէյի մէջ կազմակերպած է այս ծրագիրի զօրակցութեան

Հարցազրոյցը վարեց՝
ԺԱՔ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

Ամենայն Հայոց Գարեգին Ա. կաթողիկոս՝ ճեմարանի տնօրէնուհիին եւ բարձրագոյն դասարանի աշակերտներուն հետ (30 Յունուար 1997)

Համազգայինի Մարսէյի ճեմարանը

ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՅԵՆԱՐԱՆՆԵՐՆ ԵՆ՝ ՀՀԿ, Հ. Յ. Դ., ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

25 Հոկտեմբերին նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան հանդիպում ունեցաւ Երեւանի Մխիթար Հերացիի անուան Պետական բժշկական համալսարանի ուսանողութեան հետ եւ նշեց, որ յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն իր քաղաքական յենարաններն են երեք կուսակցութիւններ՝ Հայաստանի Հանրապետական, Հ. Յ. Դաշնակցութիւն եւ Օրինաց Երկիր կուսակցութիւնները։ «Կան նաեւ այլ քաղաքական ուժեր, որոնք Ազգային Ժողովին մէջ ներկայացուած չեն, սակայն անոնց հետ ալ կը համագործակցինք։ Բայց այդ առումով, նորութիւններ առանձնապէս պիտի չըլլան։ Թէ ի՛նչ չափով կը լինի համագործակցութիւնը այս ուժերի հետ, կախուած պիտի ըլլայ բանակցութիւններէն», յայտարարեց ան։

Ռ. Քոչարեան աւելցուց, որ իր մօտեցումն է՝ նախագահական ընտրութիւններուն եւս ապահովել այն մթնոլորտը, ինչ որ էր տեղական մարմիններու ընտրութիւններու պահուն, երբ առաջին անգամ ըլլալով Հայաստանի մէջ ընտրութիւնները տեղի ունեցան հանգիստ եւ քաղաքակիրթ մթնոլորտի մէջ, ապա կոչ ուղղեց երիտասարդութեան՝ աչխուժ մասնակցութիւն ցուցաբերելու յառաջիկայ ընտրութիւններուն՝ ընդգծելով, որ ինք անձնապէս շատ լուրջ կը մօտենայ ընտրութիւններուն, նաեւ՝ «16»ի կողմէ անհատական թեկնածուի առաջադրման հարցին։

Ուսանողութեան հետ նախագահ Ռ. Քոչարեանի հանդիպումը ընդգրկեց նաեւ արտաքին եւ ներքին քաղաքականութեան առնչուող հարցեր։ Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման գծով նախագահը կարծիք յայտնեց, որ մինչեւ 2003ի վերջաւորութիւնը պէտք չէ լուրջ ակնկալութիւններ ունենալ այդ ուղղութեամբ, բայց կարելի է մասնակի հարցերու լուծումներ ապահովուին՝ շարունակուող բանակցութիւններու ճամբով։

ՀԱՄԱՐՁԱԿ ՈՒՍԱՆՈՂԸ

Լսելէ ետք ուսանողութեան դժուարութիւններն ու պահանջները, Ռ. Քոչարեան խոստացաւ ապահովել համապատասխան լուծումներ, ապա իր ձեռքի ժամացոյցը նուիրեց 6րդ դասարանի ուսանողի մը, որ փափաք յայտնած էր ունենալ նախագահին ժամացոյցը։

ԴԵՍՊԱՆ ՕՐՏՈՒԷՅԻ ԿԱՐԾԻՔՈՎ

ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԸ ԿՐՆԱՅ ԲԱՑՈՒԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ

Թէեւ հայ-թրքական սահմանի վերաբացումը գլխաւորաբար կապուած է Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման հետ, սակայն այդ մէկը նաեւ կրնայ տեղի ունենալ առանց Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման, յայտարարեց Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ճոն Օրտուէյ, Ուրբաթ, 25 Հոկտեմբերին տուած մամլոյ ասուլիսին։

Ընդգծելով երկու երկիրներու համար նշեալ սահմանի վերաբացման շահաւէտութիւնը՝ ամերիկացի դեսպանը դիտել տուաւ, որ արդէն յստակ քայլեր սկսած են առնուիլ՝ հայ-թրքական երկխօսութեան ծաւալման ուղղութեամբ։ Նկատի առած, որ 2003ին Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի մէջ տեղի պիտի ունենան ընտրութիւններ, Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման գործընթացը կրնայ դանդաղիլ, ըսաւ դեսպանը՝ աւելցնելով, որ «ընտրութիւնները ամէնէն յարմար պահը չեն զիջումներու մասին խօսելու համար»։

Մամլոյ ասուլիսին դեսպանը անդրադարձաւ նաեւ Ամերիկայի կողմէ հարաւային Կովկասի երեք երկիրներու տրամադրուող զինուորական օժանդակութեանց եւ ընդգծեց, որ իրենց նպատակը երկիրներու զինուորական ուժերու միջեւ լաւ յարաբերութիւններ հաստատելը եւ ահարեկչութեան դէմ պայքարին մէջ անոնց ներքին կարելիութիւնները ընդարձակելն է՝ Հայաստանի, Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի համար հաւասարապէս։ Ինչ կը վերաբերի Հայաստանին, Օրտուէյ նշեց, որ ներկայիս Հայաստանի զինուորական ուժերու համակարգը արդիականացնելու ուղղութեամբ աչխատանքներ կը տարուին, եւ թէ՝ «բացի այդ, մենք հետաքրքրուած ենք նաեւ Հայաստանի մէջ խաղաղապահ գումարտակի ստեղծմամբ»։

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●*ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ* 16 կուսակցութիւնները 25 Հոկտեմբերին կազմակերպեցին հաւաք։ Հակառակ ակընկալուածին, հաւաքին ներկայ եղան թիւով քիչ մարդիկ, հազիւ 2-3 հազար հոգի։ Հաւաքէն կը բացակայէր Ազգային Միաբանութիւն Կուսակցութեան նախագահ Արտաշէս Գեղամեան։

●*ԼՐԱԳՐՈՂ* Մարք Գրիգորեանի դէմ կատարուած մահափորձի առնչութեամբ դատական գործը կեղրոն եւ Նոր Մարաշ համայնքներու դատախազութենէն յանձնուեցաւ Երեւանի դատախազութեան՝ մեկնելով գործի կարեւորութենէն։ Քաղաքի դատախազի օգնական էտուարտ Սարիկեան մերժեց մանրամասնութիւններ տալ դատախազութեան աչխատանքներուն մասին, որոնք հիմնուած են կարգ մը վարկածներու վրայ։ Այս հարցով ներկայիս ձերբակալուածներ չկան։

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ՈՐԴԻՆ

Հրաւիրուած էի Մուսա Լեռան հերոսամարտի 87րդ տարեդարձի տօնախմբութեան, Քալիֆորնիոյ Ֆրեզնօ քաղաքը:

Բանախօսութեանս աւարտին արտասանեցի Դանիէլ Վարուժանի մէկ բանաստեղծութենէն քառեակ մը եւ այդ պատճառ հանդիսացաւ խօսակիցս անակնկալօրէն իմանալու հայ գրականութեան գագաթներէն՝ նահատակ բանաստեղծ Դանիէլ Վարուժանի որդւոյն՝ Հայկ Վարուժանի մասին, որ երկար տարիներէ ի վեր բնակութիւն հաստատած էր Ֆրեզնոյի մէջ:

Բացառիկ հետաքրքրական եւ զգացումներով լի այդ միջադէպը մղեց զիս ծանօթանալու Հայկ Վարուժանին եւ անոր աչքերուն ընդմէջէն հաղորդուելու հայոց մեծ բանաստեղծին՝ Դանիէլ Վարուժանի ոգիին եւ արուեստին հետ:

Նախօրօք առնուած ժամադրութեամբ մը հանդիպումը տեղի պիտի ունենար «Մելեսթ Ուէսթ» փողոցին վրայ գտնուող Հայկ Վարուժանի տան մէջ:

Երեկոյեան խօսակից մը ունենալու անհամբերութեամբ, կարծես, կանգնած էր դրան առջեւ ալեհեր Վարուժանը: Անհուն փոթորիկներ, խռովքի պահեր կը ստեղծուէին մէջս: Հայկական Ցեղասպանութեան զարհուրելի ժապաւէնը յետադարձ թռիչքով կը լեցնէր վայրկեանները եւ կը թուէր, թէ հոն էր կանգնած մեծ բանաստեղծը: Արդեօք եթէ ողջ ըլլար ան, հայոց գրականութիւնը ինչպիսի՞ նառագայթումներով եւ գանձերով պիտի հարըստանար եւ հարստացնէր ու ազնուացնէր գալիք սերունդներու մտքերն ու հոգիները:

Խոր եւ յուզումնալի զգացումներով եւ կարօտի նամակը սրտիս մէջ թաքնուած՝ ակնածանքով փաթթուեցայ Վարուժանին: Կանգնած մնացինք վայրկեան մը լուռ, եւ ապա հանդարտ քայլերով մտանք ներս, արուեստագէտի մը տունը: Արուեստի մթնոլորտը բնակարանը վերածած էր գեղանկարչական ցուցասրահի:

Շուարած եւ երազային մթնոլորտի ազդեցութեան տակ, չէի գիտեր մեր խօսակցութիւնը ի՞նչպէս սկսիլ: Գեղարուեստի պաստառներու մասին գնահատական արտայայտութիւններուս պատասխանեց քաղցր ժպիտով մը եւ ըսաւ. «Ես հօրս նման մեծ տաղանդի տէր բանաստեղծ չեմ կրցած ըլլալ, սակայն հօրմէս ինծի փոխանցուած արուեստի ժառանգը կրցած եմ արտայայտել գոյներով»: Մեր խօսակցութիւնը ընթացաւ մտերմիկ մթնոլորտի մէջ, հարցազրոյցի ձեւով:

Հ.- Ի՞նչպէս հասաք Միացեալ Նահանգներ:

Պ.- Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ հաստատուած Ժիրայր Աբիկեանի հետ մօրս երկրորդ ամուսնութիւնը պատճառ եղաւ ձգելու Զուիցերիոյ որբանոցը եւ միանալու Նիւ Եորք բնակութիւն հաստատած մօրս, եղբօրս եւ քրոջս:

Հ.- Հետաքրքրական է գիտնալ, թէ ի՞նչպէս ծանօթացաք ձեր տիկնոջ:

Պ.- Երկրորդ Համաշխարհային Պատերազմին զինուորագրուեցայ ամերիկեան բանակին, պատերազմի աւարտին ծանօթացայ Ալիսին, ամուսնացանք եւ միասին որոշեցինք հաստատուիլ Քալիֆորնիոյ Ֆրեզնօ բաղդատաբար հայաշատ քաղաքը: Բախտաւորուեցանք երկու մանչ զաւակներով՝ Դաւիթ եւ Դանիէլ Վարուժան Կրտսեր: Ունիմ 4 թոռներ, որոնք դարձած են հպարտութեանս աղբիւրը եւ աչքիս լոյսը:

Հ.- Գեղանկարչութեան կողքին, ի՞նչ եղած են ձեր զբաղումները Ֆրեզնոյի մէջ:

Պ.- Աշխատակցած եմ «Ֆրեզնօ Պի» տեղական թերթին 1958էն մինչեւ 1986: Անոր կողքին զբաղած եմ գեղանկարչութեամբ:

Հ.- Սիրելի պարոն Վարուժան, արդեօ՞ք կը փափաքիք տեսնել վերանկախացած Հայաստանը:

Պ.- 80ական թուականներուն հանգուցեալ տիկնոջս՝ Ալիսին հետ եղանք Հայաստան եւ գտնուեցանք հօրս անուան վարժարանը (ցոյց տալով պարբերաթերթի մը մէջ յօդուածի մը կողքին տեղ գտած հօրը՝ Դանիէլ Վարուժանի պատկառելի արձանին առջեւ իրենց լուսանկարը): Անշուշտ շատ պիտի փափաքէի կրկին տեսնել վերանկախացած հայրենիքը, սակայն մինակութիւնս եւ ներկայ առողջական վիճակս թոյլ չեն տար, որ իրականանայ այդ փափաքս:

Հ.- Արդեօք բնաւ մտածա՞ծ էք ձեր գեղանկարչական արուեստի գործերը նուիրել հայկական միութիւններու, կազմակերպութիւններու կամ վարժարաններու:

Պ.- Ճիշդն ասած, ներկայիս կ'ուզեմ պահել զանոնք, սակայն խնդրանքիդ ընդառաջելով այս պաստառը կը նուիրեմ Թորոնթոյի Հայ Օգնութեան Միութեան վարժարանի աշակերտութեան (ցոյց տալով «Քաթեդրալ Ռոք» խորագիրով պատէն կախուած ու շրջանակուած մեծ պաստառը): Ձեր վարժարանի աշակերտները այս ապառաժին ընդմէջէն պիտի տեսնեն հայ ազգի վեհութիւնն ու տոկունութիւնը, պիտի տեսնեն հօրս՝ Դանիէլ Վարուժանի հայրենիքին եւ հայ գրականութեան հանդէպ ունեցած ապառաժեայ սէրը:

Յուզական եւ անհախընթաց յիշատակներ առթող այս հանդիպումը վերջ գտաւ իրարու կրկին հանդիպելու մաղթանքով:

***

Տողերուս ծնունդ տուած յուզմունքը կը վերապրէի տակաւին, երբ հեռաձայնը խռովեց էութիւնս: Վերցուցի ընկալուչը. բարեկամս էր, Արան, Ֆրեզնոյէն: Կը գուժէր Ցեղասպանութեան երկունքով ծնած Հայկ Վարուժանի մահուան տխուր լուրը:

ՅԱԿՈԲ ՃԱՆՊԱԶԵԱՆ

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Կը յիշե՞ք ձեր հայրը եւ որեւէ յիշատակ պահա՞ծ էք իրմէ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Ի՞նչպէս յիշեմ, սիրելիս, արդէն 87 տարեկան եմ եւ տարիքս ցոյց կու տայ, որ հօրս նահատակութեան տարին ծնած եմ, իսկ ինչ որ պիտի պատմեմ, մօրմէս լսած տեղեկութիւններուս փշրանքներն են միայն: Արիւնարբու թուրք ժանտարմներու կողմէ հօրս սպանութենէն 4 ամիս ետք զարհուրելի վայրկեաններ ապրած մօրս երկունքով ծնած եմ Պոլիս, 1915ին:

Տիկնոջս հետ պահ մը քարացած լուռ մնացինք:

- Անօթութեան եւ չգոյութեան մատնուած մայրս կը ստիպուի երկու մանչ զաւակները եւ մէկ հատիկ աղջնակը յանձնել որբանոցի խնամքին: 4 տարեկան մանուկ հասակիս մայրս զիս կը յանձնէ Զուիցերիա հաստատուած որբանոցի մը խնամատարութեան: 10 տարի կը մնամ որբանոցի զուիցերիացի մարդասէր քոյրերու հոգածութեան ներքեւ, անխառն յիշատակներով: Նոյն տարիներուն, Մեսրոպաթին լեզուի ջահը ինծի փոխանցեց մեր որբանոցի թանկագին հայ մայրիկը, որմէ սորվեցայ հօրս պաշտած լեզուն՝ հայերէնը: Իսկ իբրեւ յիշատակ կը պահեմ հօրս բանաստեղծական գործերուն հրատարակութիւնները: Հոգիս լեցնող անոր խիզախ գործերը կը հպարտացնեն զիս եւ աւելի կ'ափսոսամ անվերադարձ կորուստը անոր իբրեւ հայր եւ իբրեւ մեծ հայ: Դժբախտաբար որբանոցին մէջ իմ սորված հայերէնս բաւարար չեղաւ մտնելու հօրս բանաստեղծութիւններու հոգիին մէջ եւ ապրելու անոր զգացումներով: Իսկ այդ (ցոյց տալով շրջանակի մը մէջ զետեղուած եւ պատէն կախուած ծխամորճ մը) հօրմէս մնացած յիշատակի միակ առարկան է, որ կը պահեմ գուրգուրանքով՝ իբրեւ իր շրթներուն դպած մասունք:

Հ.- Բնաւ մտածա՞ծ էք այդ ծխամորճը նուիրել հայկական թանգարանի մը:

Պ.- Ո՛չ, այդ մէկը միակ հարստութիւնս է հօրմէս մնացած եւ իբրեւ ժառանգ պիտի փոխանցեմ զայն զաւակներուս:

ԶՄՈՌԱՆԱԼ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻՆ

Որքան մօտենում են նախագահական ընտրութիւնների ժամկէտները, այնքան ակնյայտ են դառնում Հայաստանի ներքաղաքական կացութեան ապակայունացման նախանշանները, որոնք իրականութիւն դառնալու դէպքում ժամանակային առումով կարող են համընկնել շրջանում ու նրա շուրջ սպասուող շատ լուրջ իրադարձութիւնների հետ...

Ինչպէս վերջերս անցկացուած բազմաթիւ ընկերաբանական հարցումները, այնպէս էլ Հոկտեմբերի 20ին կայացած տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրութիւնները ակնյայտօրէն ցոյց են տալիս իշխանութեան ու նրան աջակցող ուժերի դիրքերի ամրութիւնը:

Աւելի՛ն. ընդդիմութեան հիմնական առաջնորդների ցածր քաղաքական վարկանիշը եւ նրանց ուժերը մէկ դրօշի տակ միաւորելու որեւէ տարբերակի փաստացի բացակայութիւնը էլ աւելի են նուազեցնում նախագահական ընտրութիւններում յաջողութեան հասնելու նրանց հնարաւորութիւնները:

Նման պայմաններում ակնյայտ է դառնում, որ ձախողման իրական հեռանկարը ստիպելու է ընդդիմութեանը գալիք ամիսների ընթացքում հնարաւոր ամէն ինչ անել ներքաղաքական կեանքը արհեստականօրէն ապակայունացնելու եւ այդ ճանապարհով եթէ ոչ յաղթանակ, ապա գոնէ պատուաւոր պարտութեան «դափնիներ» վաստակելու համար: Ժամանակի ու միջոցների սղութիւն եւ աննշան հեղինակութիւն ունեցող ներկայ ընդդիմութիւնը, անկեղծ ասած, որեւէ այլ մարտավարութիւն չի էլ կարող ընտրել:

Անշուշտ դա կարելի է համարել միայն ու միայն ընդդիմութեան խնդիրը, եթէ Ազրպէյճանում ու ողջ շրջանում ներկայումս արագօրէն ծաւալուող ու խորացող վտանգաւոր զարգացումները մեզ չյուշէին ազգովին սթափուելու ու զգաստանալու անհրաժեշտութիւնը:

Միմեանց վարկաբեկելու, ջախջախելու բուռն ցանկութեանը անձնատուր լինելուց առաջ քաղաքական պայքարի յորձանուտը նետուող բոլոր ուժերն ու գործիչները ներկայումս պարտաւոր են սթափ ու կշռադատուած հայեացքով նայել, թէ ի՛նչ է տեղի ունենում Հայաստանի շուրջ, որպէսզի սեփական քայլերն ու պահուածքը համապատասխանեցնեն ո՛չ միայն 2003 թուականի Փետրուարի 19ին կայանալիք վճռական «ճակատամարտը» շահելու, այլեւ նրա արդիւնքում մեր երկիրն ու պետականութեանը սպառնացող վտանգները դիմակայելու, համազգային ու համապետական խնդրին:

Ամերիկեւբրիտանական ուժերի իրաքեան ռազմարշաւի ժամկէտների մօտենալուն զուգընթաց, ո՛չ միայն Մերձաւոր ու Միջին Արեւելքը, այլեւ անդրկովկասեան շրջանը յայտնւում են խոր ցնցումների նախաշեմին: Ու որքան էլ ցաւալի լինի մեզ համար, արդէն ակնյայտ է, որ այդ ցնցումների բարձրակէտը համընկնելու է Հայաստանում ծաւալուելիք ներքաղաքական բուռն իրադարձութիւնների բարձրակէտին՝ 2002ի Դեկտեմբեր - 2003ի Յունուար - Փետրուար ամիսներին:

Որեւէ կասկած չունենք, որ Իրաքում սկիզբ առած ռազմական գործողութիւնների պայմաններում վերաբացուելու են Անդրկովկասի «հին վէրքերը»: Դրանց շարքում ներկայումս ամենացաւոտը ռուս-վրացական հակամարտութիւնն է, որի նոր բռնկումը կարող է բացասական ազդեցութիւն ունենալ մեր երկրի ո՛չ միայն տնտեսական, այլեւ՝ քաղաքական կացութեան վրայ:

Բայց մեծ բարեբախտութիւն կը լինի, եթէ գործը սահմանափակուի միայն ռուս-վրացական հակամարտութեան վերսկսման հերթական հանգրուանով, քանզի ակնյայտ է դառնում, որ մեր միւս հարեւանը՝ Ազրպէյճանը նոյնպէս սեւեռուն հետեւում է Անդրկովկասի շուրջ տեղի ունեցող աշխարհաքաղաքական տեղաշարժերին՝ ձգտելով որսալ ամենայարմար պահը՝ Ղարաբաղի հարցում փոխվրէժի հասնելու համար: Պատերազմական տրամադրութիւնների կտրուկ աճը ներկայ Ազրպէյճանում արդիւնք է այդ երկրի վրայ իրենց լուրջ ներգործութիւնն ունեցող ներքին ու արտաքին մի շարք գործօնների միաժամանակեայ ազդեցութեան:

Միամտութիւն կը լինէր այդ հանգամանքը կապել 2003ի աշնանը կայանալիք նախագահական ընտրութիւններից առաջ Հայտար Ալիեւի դէմ պայքարում «Ղարաբաղեան խաղաքարտն» օգտագործելու Ազրպէյճանի ընդդիմութեան հանրածանօթ ձգտումների հետ: Այստեղ իր դերը կարող է խաղալ իրաքեան ռազմարշաւի պայմաններում հայ-ազրպէյճանական ռազմական բախումներ սաղրելու միջոցով Անդրկովկասում Ռուսաստանի ձեռքերի ազատութիւնը կաշկանդելու՝ Արեւմուտքի որոշակի շրջանակների ձգտումը, Իրաքի ամերիկեան բռնագրաւումից յետոյ Պաքու-Ճէյհան քարիւղատարի կառուցման ծրագրի ստոյգ խորտակման հեռանկարից առաջ եկող յուսահատութիւնը եւ վերջապէս, ի հարկէ, ռուս-վրացական նոր դիմակայութեան պայմաններում Հայաստանի ու Ղարաբաղի համար ստեղծուելիք ծանր կացութիւնն օգտագործելու Ազրպէյճանի ձգտումը:

Ներկայ միտումների խորացումը կարող է իր ազդեցութիւնն ունենալ ո՛չ միայն ազրպէյճանական ռազմաշունչ ընդդիմութեան, այլեւ իր՝ նախագահ Հայտար Ալիեւի ներկայ առերես խաղաղասիրական կեցուածքի վրայ: Նման պայմաններում շատ հնարաւոր է, որ Հայաստանի համար ստեղծուած բարդ կացութիւնն օգտագործելու գայթակղութիւնը գերիշխի զառամեալ Ալիեւի ընդհանուր առմամբ սառը բանականութեան վրայ: Այս վտանգը իրական կարող է

ՎԱՐԴԱՆ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
«Հայոց Աշխարհ»

Շար.՝ էջ 8

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ 100 ՀԱԶԱՐ ՏՈԼԱՐՈՎ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ԱՐՑԱԽԻ «ՀԻՍՍԻՍ - ՀԱՐԱՒ» ՄԱՅՐՈՒՂԻԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի գործադիր վարչութեան հաղորդումով, Արցախի «Հիսսիս-Հարաւ» մայրուղիի շինութեան համար Հիմնադրամին կազմակերպած մարաթոնին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Նոյեմբերին, մասնակցութեան առաջին լուրջ յայտարարութիւնը կատարեց Հայ Ցեղափոխական Դաշնակցութիւնը՝ պատրաստակամութիւն յայտնելով նուիրել 100 հազար տոլար:

Յիշեցնենք, որ 1996 թուականին «Գորիս -Ստեփանակերտ» մայրուղիի շինութեան ծրագիրին Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կառոյցը նուիրած էր 250 հազար տոլար:

ՍՓԻՒՌՔԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾՕՆ

24 Հոկտեմբերին Երեւանի «Արմենիա» պանդոկին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի տնտեսութեան զարգացման հեռանկարներուն նուիրուած խորհրդաժողով, աջակցութեամբ Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու առեւտրական-արդիւնաբերական տան ներկայացուցչութեան: Խորհրդաժողովին մասնակցեցան Հայաստանի տնտեսութեան զարգացման մէջ գործնական ներդրում կատարած անձնաւորութիւններ:

Նպատակ ունենալով լուծումներ գտնել Հայաստանի տնտեսական մարզի բարգաւաճման համար, խորհրդաժողովի մասնակիցներուն ուշադրութեան կեդրոնը հանդիսացաւ Սփիւռքը՝ իբրեւ Հայաստանեան ապրանքներու եւ ծառայութիւններու հիմնական շուկայ: Ըստ ժողովականներուն, սփիւռքահայութիւնը, իբրեւ սպառող, լուրջ դերակատարութիւն պէտք է ունենայ Հայաստանի տնտեսական զարգացման գործին մէջ:

Այս նիւթին շուրջ ուշագրաւ ելոյթներ ունեցան Համաշխարհային Դրամատան աւագ տնտեսագէտ Լեւ Ֆրայնկման, Մատենադարանի աւագ գիտաշխատող, պատմաբան Արմէն Այվազեան եւ ուրիշներ:

ԿՐԱՍՆՈՏԱՐԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՀԱԼԱԾԱՆՔՆԵՐԸ ԱԴՐԱՆՔՆԵՐ ԷԻՆ

ԸՍԱՒ ԿՐԱՍՆՈՏԱՐԻ ՆԱՀԱՆԳԱՊԵՏ ԹՔԱՉՈՎ

Զորեքշաբթի, 23 Հոկտեմբերի երեկոյեան Հայաստան հասաւ Ռուսիոյ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Վլատիսլաւ Սուրքովի գլխաւորած պատուիրակութիւնը, որուն մաս կը կազմէին Կրասնոտարի նահանգապետ Ալեքսանտր Թքաչով եւ այլ պաշտօնատարներ:

24 Հոկտեմբերին բարձրաստիճան պատուիրակութիւնը ընդունուեցաւ նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի կողմէ:

Անդրադառնալով Մոսկուայի ահաբեկչական գործողութեան, Հայաստանի նախագահը խստօրէն դատապարտեց արարքը ըսելով. «Ահաբեկչութիւնը չարիք է, որուն դէմ պէտք է պայքարիլ միասնական վճռականութեամբ»:

Ռուսական պատուիրակութեան Հայաստան այցելութեան նպատակն է երկու երկիրներու նախագահներու աշխատակազմերուն միջեւ աւելի սերտ գործակցութեան ստեղծումը», նշեց Սուրքով:

Կրասնոտարի նահանգապետ Թքաչով ներկայացուց շրջանին ներկայ իրավիճակը եւ դիտել տուաւ, որ տեղւոյն հայ համայնքին հետ ստեղծուած են լաւ յարաբերութիւններ, հայերը առաւելագոյն չափով ներգրաւուած են տեղւոյն կեանքի բոլոր բնագաւառներուն մէջ: Հայութեան դէմ եղած արարքներն ու հալածանքները հրահրուած սադրանքներ էին եւ ոչ մէկ առնչութիւն ունին ազգամիջեան յարաբերութիւններու հետ, ընդգծեց նահանգապետը: Թքաչովի խօսքերով, փորձ կը կատարուի լուծել նաեւ շրջանի գաղթականներուն խնդիրները:

Նոյն օրը պատուիրակութիւնը ընդունուեցաւ նաեւ Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշէս Թումանեանի կողմէ: Քննարկուեցան հայ-ռուսական յարաբերութիւններու զարգացման վերաբերող հարցեր, ընդգծուեցան տնտեսական համագործակցութեան խթանումը եւ այլ հարցեր: Պատուիրակութիւնը այցելեց նաեւ Հայաստանի խորհրդարան եւ տեսակցութիւն ունեցաւ խորհրդարանի ղեկավարութեան հետ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԻ ԱՆԴԱՄԱԿՑԻ ԱՅՍ ՏԱՐԻ

Ըստ Հայաստանի առեւտուրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարէն Ճշմարիտեանի, Առեւտուրի Համաշխարհային Կազմակերպութեան Հայաստանի անդամակցութեան ժամկէտներուն առումով որեւէ փոփոխութիւն տեղի չէ ունեցած եւ Հայաստան այդ կազմակերպութեան պիտի անդամակցի այս տարուան ընթացքին:

Կարէն Ճշմարիտեան վերահաստատեց, որ Հայաստանի Առեւտուրի Համաշխարհային Կազմակերպութեան անդամակցութեան բանակցութիւնները աւարտած են:

Միջազգային Քաղաքական Կեանք

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԿՆԱԿԻ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ ԵՒ ԽՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մեր պարզ տրամաբանութիւնը մեզի կ'արտօնէ հասկնալ, որ իւրաքանչիւր երկիր հետապնդէ ազգային իր շահերը՝ երբեմն նոյնիսկ անտեսելով միջազգային օրէնքն ու բարոյական չափանիշները։ Հետեւաբար, որքան հզօր ըլլայ երկիրը, այդքան աւելի ազատօրէն կը տարածէ իր ազդեցութիւնը՝ անտեսելով բոլոր ընդդիմութիւնները։ Միացեալ Նահանգները, աշխարհի ներկայ միակ գերուժը, գլխաւոր օրինակն են այդպիսի անզուսպ վերաբերումի։ Մինչ ամբողջ աշխարհը դժկամելով կ'ենթարկուի որեւէ տեղ եւ որեւէ ատեն ամերիկացի պատասխանատուներուն տուած որոշումներուն, «վատ ամերիկացի»ի պատկերը հետզհետէ աւելի կը տարածուի աշխարհի մէջ։ Հարցը աւելի բարդացնելով՝ ամերիկացի ղեկավարները այնքան տկար եւ անտրամաբանական պատճառներ կու տան իրենց առնելիք քայլերուն համար, որ աշխարհի ծաղրանքի առարկան կը դառնան։

Եկէք՝ աչքէ անցընենք Իրաքի դէմ յարձակումի ծրագրումին ընթացքին նախագահ Պուշին արտայայտութիւնները։ Քանի մը շաբաթ առաջ ան յայտարարեց, թէ Իրաքի դէմ յարձակում գործելու պարագային պէտք չունի Քոնկրէսի եւ ՄԱԿի համաձայնութեան։ Կարգ մը քոնկրէսականներու եւ դաշնակիցներու բողոքներէն ետք ան վերջապէս եւ դժկամութեամբ համաձայնեցաւ լսել, սպասել անոնց կարծիքը։ Ներկայացուցիչներու Տան եւ Ծերակոյտի անդամներուն մեծ մասը տուաւ իրենց «այո»ն 5 Նոյեմբերին Միացեալ Նահանգներու մէջ խորհրդարանական ընտրութիւններէն առաջ ահաբեկչութեան դէմ տկար կեցուածք որդեգրած չըլլալու մտահոգութեամբ։ Սակայն Պուշ լուրջ արգելքներ կը դիմագրաւէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ, ուր չորս երկիրներ՝ Ֆրանսա, Չինաստան, Ռուսիա եւ Մեծն Բրիտանիա վեթոյի ուժ ունին։

Մինչ Իրաքի ղեկավարը լուրջ վտանգ կը ներկայացնէ նախ իր ժողովուրդին եւ ապա՝ իր դրացի երկիրներուն, այս իրողութիւնը առանձինն բաւարար չէ, որ Միացեալ Նահանգներ միակողմանիօրէն զինուորական քայլեր առնեն անոր դէմ։ Նուազագոյնը նախագահ Պուշ պէտք է տրամաբանական պատճառներ տայ, թէ ինչո՞ւ կ'ուզէ Իրաքի դէմ պատերազմ շղթայազերծել, երբ դրեթէ ոչ ոք համամիտ է իրեն, ներառեալ՝ ՕԹԱՆի իր դաշնակիցները եւ Միջին Արեւելքի բարեկամները։

Փորձելով գետին պատրաստել պատերազմին համար՝ նախագահ Պուշ օգտագործեց այն տկար պատճառաբանութիւնը, թէ Իրաք կ'անտեսէ ՄԱԿի որոշումները։ Ան նշեց, թէ Սատտամ Հիւսէյն խախտած է ՄԱԿի 12 որոշումներ։ Ամերիկեան կարեւոր կարգ մը թերթեր մերժեցին հաստատել այդ կարծիքը։ 8 Հոկտեմբերին «Սիէթըլ Թայմզ»ին մէջ լոյս տեսաւ հետեւեալ վերնագիրը. «Ոչ միայն Սատտամը, Միացեալ Նահանգներու դաշնակիցները եւս կը խախտեն ՄԱԿի որոշումները»։ «Լոս Անճելըս Թայմզ» 17 Հոկտեմբերին հրատարակեց նոյնանման յօդուած մը, որուն վերնագիրն էր՝ «ՄԱԿի որոշումները յաճախ կ'անտեսուին»։

Երկու թերթերն ալ նշեցին, որ մինչ Իրաք անտեսած է 12 որոշումներ, կարգ մը երկիրներ, ներառեալ՝ Միացեալ Նահանգներու դաշնակիցներ, անտեսած են հարիւր նման որոշումներ եւ անպատիժ մնացած են։ Իսրայէլ, օրինակի համար, խախտած է 32 որոշում, իսկ Թուրքիա՝ 24, Իրաքի խախտումներուն կրկինը։ Սակայն չենք լսեր, որ Միացեալ Նահանգներ պիտի արշաւեն Իսրայէլի կամ Թուրքիոյ վրայ՝ ՄԱԿի որոշումներ խախտելու պատճառով։

Եթէ ՄԱԿի որոշումներ խախտողները բարեկամ են Միացեալ Նահանգներուն, ապա անոնք ոչ միայն չեն պատժուիր, այլեւ՝ «զինուորական, դիւանագիտական եւ նիւթական յատկացումներ կը ստանան Միացեալ Նահանգներէն», ինչպէս նշեց Սան Ֆրանսիսքոյի համալսարանի դասախօս փրոֆ. Սթեֆրն Զունս։

Միացեալ Նահանգներ այնքան կը պաշտպանեն իրենց դաշնակիցները, որ նոյնիսկ կարգ մը պարագաներու վեթոյի իրենց իրաւունքը կ'օգտագործեն որոշումներու դէմ, որոնք կրնան միջազգային օրէնքը յարգելու ստիպողութեան տակ դնել իրենց դաշնակիցները։ Ըստ «Լոս Անճելըս Թայմզ»ին, Միացեալ Նահանգներ 40 անգամ վեթոյի իրաւունք գործածած են արգիլելու համար Իսրայէլին պարտադրուելիք յաւելեալ որոշումներու կայացումը։ Այսինքն, եթէ ամերիկեան միջամտութիւնը չըլլար, Իսրայէլ եւ Թուրքիա աւելի մեծ թիւով ՄԱԿի որոշումներ խախտած պիտի ըլլային։

1974ին, Թուրքիոյ կողմէ Կիպրոսի գրաւումէն ետք, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը վաւերացուց օրինագիծ մը, որ Թուրքիայէն կը պահանջէր քաշուիլ Կիպրոսէն։ Երբ Թուրքիա անտեսեց այդ որոշումը, Ապահովութեան Խորհուրդը նոյն պահանջը ունեցաւ եւ 11 այլ որոշումներ տուաւ յաջորդ 10 տարուան ընթացքին։ Թուրքիա անտեսեց այդ բոլորը։ Վերջապէս, Ապահովութեան Խորհուրդը ձեւափոխեց իր պահանջը եւ 1996ին վաւերացուց նոր օրինագիծ մը, որ Թուրքիայէն կը խնդրէր գէթ նուազեցնել իր զօրքերը եւ զինուորական ծախսերը Կիպրոսի մէջ։ Թուրքիա չյարգեց նաեւ այդ օրինագիծը եւ անկէ ետք վաւերացուած նոյն խնդրանքը ընող ութ ուրիշ որոշումներ։ Հետաքրքրականօրէն ոչ մէկ ատեն Միացեալ Նահանգներ սպառնացին արշաւել Թուրքիոյ վրայ՝ ՄԱԿի որոշումները խախտած ըլլալուն համար։

Ցստակ է, որ Միացեալ Նահանգներ կրկնակի չափանիշներ ունին եւ երկու չափ - երկու կշիռի քաղաքականութիւն կը վարեն օրէնքի գործադրութեան մարզին մէջ։ Սակայն Միացեալ Նահանգներ սուղ կը վճարեն իրենց այդ վարմունքին գինը։ Կարճատեւ շահ մը ապահովելու նպատակով անոնք իրենց վստահելիութիւնը կը կորսնցնեն աշխարհի մէջ։ Մարդկային իրաւանց բոլոր բռնաբարումներուն դէմ նոյնման ամուր կեցուածք չորդեգրելով՝ Միացեալ Նահանգներ կ'ականահարեն իրենց իսկ շահերը շատ աւելի մեծ թիւով թշնամիներ շահելով երկար ժամանակի վրայ։

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

«Քալիֆորնիա Քուրիըր»

ԹԻՊԷԹԸ՝ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՄՈՒՐՋ

Թիպէթի հարցը Հնդկաստանի եւ Չինաստանի միջեւ յարաբերութիւններուն վրայ ժխտական անդրադարձ ունեցած է աւելի քան չորս տասնամեակէ ի վեր։ Երբ Չինաստան 1950ականներուն իր հակակշիռին տակ առաւ Հիմալայեաններու վրայ գտնուող այս փոքր պետութիւնը, Նիւ Տելհի ինքզինք գտաւ նեղ կացութեան մէջ, տրուած ըլլալով, որ ան յատուկ կապեր ունէր Թիպէթի ժողովուրդին հետ. Հնդկաստանի եւ Թիպէթի միջեւ սահմանները բաց էին, եւ Թիպէթցիները գրեթէ Հնդկաստանի քաղաքացիներ կը նկատուէին եւ նոյնիսկ յատուկ վերաբերումի կ'արժանանային Հնդկաստանի բանակին մէջ։ Հետեւաբար, բնական էր, որ Հնդկաստան Տալայ Լամային շնորհէր քաղաքական ապաստանելի իրաւունք։ Այս վերջինը իր հետեւորդներուն հետ ապաստանեցաւ հիւսիսային Հնդկաստան եւ աքսորի մէջ կառավարութիւն մը կազմեց։

Երեւոյթը դժգոհութիւն պատճառեց Չինաստանի, որ Հնդկաստանի այս քայլը նկատեց համազօր իր ներքին հարցերուն միջամուխ ըլլալուն։ 1962ին Չինաստանի կողմէ Հնդկաստան ներխուժումը պատճառ դարձաւ, որ երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները խզուին. զարգացում մը, որ յաճախ կը նկատուի դրդապատճառը՝ Հնդկաստանի վարչապետ Ժաուահարլար Նեհրուի առողջական վիճակին վատթարացումին եւ մահուան։ Նեհրու ցնցուած էր Չինաստանի նկատմամբ վստահութեան խախտումէն. վստահութիւն մը, որուն հանդէպ ինք գուրգուրանք ցուցաբերած էր տարիներ շարունակ։

Թիպէթ վերջերս վերըստին լուսարձակները կեդրոնացուցած է իր վրայ՝ շնորհիւ Թիպէթի նկատմամբ Չինաստանի առած դիւանագիտական քայլերուն եւ Թիպէթի աքսորեալ ղեկավարութեան հետ քաղաքական կապերու վերահաստատման փորձերուն։ Հարկ է նաեւ, որ Չինաստան եւ Հնդկաստան 1980ականներուն իրենց յարաբերութիւններու բարելաւման ծիրէն ներս փորձեցին լուծել նաեւ Թիպէթի հարցը, սակայն Նիւ Տելհիի պատերազմը Իսլամապատի դէմ եւ Չինաստանի սերտ կապերը Փաքիստանի հետ պատճառ դարձան, որ Թիպէթի հարցը օրակարգէն դուրս մնայ։

Այժմ Պէյճինկ կը փորձէ օրակարգի վրայ դնել Թիպէթի հարցը, եւ Նիւ Տելհի, թէեւ տակաւին պայքարի մէջ է Փաքիստանի հետ Քաշմիրի հարցով, սակայն կը գիտակցի, թէ Թիպէթ յաւելեալ ուշադրութեան կը կարօտի։

Վերջին շաբաթներուն Չինաստանի մէջ Հնդկաստանի դեսպանը եւ հնդիկ այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ այցելած են Թիպէթ՝ սահմանային առեւտուրի աշխուժացման միջոցներու շուրջ բանակցելու համար։ Անոնք նաեւ կը փորձեն աւելի լաւ պայմաններ ստեղծել հնդիկ ուխտագնացներու համար, որոնք կ'այցելեն Թիպէթի մէջ գտնուող սրբավայրերը։

Սակայն Չինաստան կրնայ յաջողիլ Հնդկաստանի հետ իր յարաբերութիւնները բարելաւել, երբ իրապաշտօրէն մօտենայ Թիպէթի հարցին։

Այժմու հաղորդակցութիւնները Չինաստանի ղեկավարութեան եւ Տալայ Լամայի միջեւ կրնան ենթահող դառնալ պաշտօնական բանակցութիւններու, սակայն Թիպէթ պիտի տիրանա՞յ անկախութեան. այս հաւանականութիւնը շատ քիչ է։

Հաւանաբար աւելի լայն ինքնավարութիւն շնորհուի Թիպէթի. գաղափար մը, որուն հակառակ չի թուիր ըլլալ Չինաստան։ Անցնող շաբաթներուն Չինաստան ազատ արձակած է Թիպէթցի շարք մը քաղաքական բանտարկեալներ, դիւրութիւններ տուած է օտար թղթակիցներու, որպէսզի այցելեն Թիպէթի մայրաքաղաք Լհասա եւ շրջակայքը։ 50 տարիէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով ան նոյնիսկ Տալայ Լամայի երէց եղբայրը հրաւիրած է Թիպէթ։ Փոխարէնը, Պէյճինկ կ'ուզէ Տալայ Լամայէն ստանալ խոստում, թէ ան պիտի չփորձէ բաժնել Չինաստանը եւ պիտի ճանչնայ Թիպէթն ու Թայուանը իբրեւ Չինաստանի պատկանող հողային տարածքներ։

Թէեւ Տալայ Լամա վերջերս յայտնած է, թէ ան Թիպէթի համար աւելի լայն ինքնավարութիւն կ'ուզէ եւ ոչ՝ անկախութիւն, սակայն շատ մը հարցերու շուրջ Չինաստան եւ Թիպէթ կը մնան տարակարծիք։ Սակայն երկու կողմերն ալ կը գիտակցին, որ նախընտրելի է հարցը լուծել հիմա, քան թէ Տալայ Լամայի մահէն ետք։

Ինչ ընթացք ալ ստանայ Պէյճինկի քաղաքականութիւնը, այդ մէկը պիտի ազդէ Հնդկաստանի վրայ։ Նիւ Տելհի պիտի չարտօնէ, որ Թիպէթ շարունակէ մնալ արգելք՝ Չինաստանի հետ իր կապերուն, այլ պիտի փորձէ Թիպէթը վերածել Հնդկաստանի եւ Չինաստանի միջեւ կամուրջի։

Պ. ԿՈՃԱՄ

Յապաւուած՝ «Տը Ճափան Թայմզ»էն

ՇԵՒԱՐԴՆԱԾԷԻ ԵՆԻՋԵՐԻՆԵՐԸ

Երկար ժամանակէ ի վեր վրացական իշխանութիւնները չէին համաձայներ բանակի վերակառուցման սկսիլ։ Հիմնական պատճառն ալ այն էր, որ երկրին պաշտպանութեան մարզը կախեալ էր Էտուարտ Շեւարտնաձէի արտաքին քաղաքականութեան ուղեգիծին հետ եւ դէմ եղողներուն բանավէճերէն։ Կը թուի, թէ վրացի նախագահը այժմ ընտրած է իր դաշնակիցները։ Այս պատճառով է, որ Վրաստան աւելի սերտ գործակցութիւն կը մշակէ Միացեալ Նահանգներու եւ Թուրքիոյ հետ։ Ըստ Վրաստանի ղեկավարութեան, այդ երկիրները հետաքրքրուած են Մեծն Կովկասով եւ պէտք եղած ուժը ունին օգնելու Թիֆլիսին։ Երեք երկիրներուն կողմէ ստեղծումը խորհրդատու յանձնախումբերու, որոնք կ'աշխատին լուծել տնտեսական եւ զինուորական - թէքնիք հարցեր, կարելի պիտի դարձնէ վրացական կիսախորհրդային ձեւով գործող բանակին արդիականացման ջանքերուն համակարգումը։ Ոչ ոք կը կասկածի այդ ծրագիրին լրջութեան վրայ։ Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարի տեղակալ Ռիքարտելլի, զօրավար Ֆեշտելլը եւ Թուրքիոյ սպայակոյտի պետի գրասենեակի ռազմավարական ծրագրումի բաժինին պետը արդէն կը գտնուին Վրաստան՝ ուսումնասիրելու համար Վրաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան հարցերը։

Ամերիկեան եւ թրքական բանակները Վրաստանի բանակին տրամադրած են նիւթական եւ թէքնիք օժանդակութիւններ եւ այժմ կ'աշխատին վերակառուցել անոր ողնայարը (արագ հակադարձութեան ուժը)։ Թուրքիա յանձն առած է զինել եւ մարզել կարգ մը զօրաբաժիններ։ Վրաստան այժմ սկսած է ծրագրել օդային վահանի մը կառուցումը։ Ան կ'ուզէ նաեւ ստեղծել ՕԹԱՆի չափանիշներով մարզուած զինուորական նոր անձնակազմ մը։

Հակառակ թուրքեւամերիկեան աշխուժ մասնակցութեան, Վրաստանի բանակին վերակառուցումը լուրջ հարցեր կը դիմագրաւէ։ Այդ հարցերէն մէկն է Վրաստանի ժողովուրդին նախասիրութիւններն ու վախերը։ Յատկապէս հարաւային Վրաստանի հայ բնակչութիւնը այդ ծրագիրին ամէնէն լուրջ արգելքներէն մէկն է։ Անոնք ժխտական կեցուածք ունին ռուսական զօրքերուն հեռացման հանդէպ եւ դէմ են Վրաստանի մէջ թրքական զօրքերու գոյութեան։

Վերջերս, Թիֆլիսի մէջ քիւրտերը կազմակերպեցին բողոքի ցոյց մը՝ պահանջելով վերջ դնել Թուրքիա - Վրաստան զինուորական գործակցութեան։ Նշենք, որ վերջերս Թիֆլիսի մէջ Թուրքիոյ օժանդակութեամբ հիմը դրուեցաւ զինուորական միացեալ ակադեմիային, որուն ղեկավարութեան մէկ մասը թուրք ներկայացուցիչներէ կը բաղկանայ։ Ակադեմիայի 210 անդամներուն կարեւոր մէկ մասը չեչէններ եւ ազերիներ են։ Վրաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան ներկայացուցիչներ սեղմ շրջանակներու մէջ յայտարարած են, որ բանակին նպատակը մօտիկ ապագային հայեր եւ այլ ազգութիւններու պատկանող քաղաքացիներ բանակ ուղղելն է։ Արդիական բանակ եւ նոր անձնակազմ ստեղծելու ծրագիրները ներկայի հրամայական են Վրաստանի համար։ Ըստ «Ռոսիյսքի Վեսթի» թերթին, Վրաստան կ'ուզէ նոր բանակը օգտագործել ապահովական նպատակներով, այլ խօսքով՝ ան կ'ուզէ սանձել անկախ նահանգները։

ՆԻՔԻԹԱ ՆԻՔՈԼԱՅԵՒ

«Տիֆենս Էնտ Սեքիւրիթի»

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00։

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են։ Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ։

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - ՈՐԱԿԱՒՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

Ձեր ուրախ առիթներու լուսանկարները տպեցէք նոր հասած ԱՐԴԻԱԿԱՆ DIGITAL մեքենայի միջոցով, որակաւոր եւ զանազան չափերով։

Ստանձնում՝ 20 վայրկեանէն

Լուսանկարները կ'արձանագրենք CDի եւ կամ FLOPPY տիսքէթներու վրայ

Cameraներու ճոխ հաւաքածոյ.
ալպոմներ եւ նկարի շրջանակներու ընտիր տեսակներ

Կը ստանձնենք ուրախ առիթներու photo նկարահանումը արդիական մեքենաներով եւ յարմարագոյն գիներով։

Պուրճ Համուտ Քաղաքապետարանի փողոց.
«Սանթըր Արին»ի դիմաց. Հեռ.: 01-261858 եւ 01-255992

ՀԱՅ - ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՔԵՄԵՆԵԱՆ ԵՒ ՊՏՂՈՄԷԱԿԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻՆ

Հայ - եգիպտական յարաբերութիւնները զարգացման նոր հանգրուան մը թեւակոխեցին Աքեմենեան կայսրութեան կազմաւորումէն եւ այնուհետեւ՝ Աղեքսանդր Մակեդոնացիի արշաւանքներէն եւ Եգիպտոսի մէջ Պտղոմէական կայսրութեան կազմաւորումէն ետք։ Եգիպտոս եւ յատկապէս մայրաքաղաք Աղեքսանդրիա հելլենիստական մշակոյթի, արուեստի, գրականութեան ու գիտութեան կեդրոն դարձաւ. բան մը, որ մշակութային իմաստով մեծ ազդեցութիւն ձգեց Հայաստանի, ինչպէս նաեւ այլ երկիրներու եւ ժողովուրդներու վրայ։

Հայաստան Սելեւկեան կայսրութեան, Երանդունիներու եւ Արտաշիսեաններու ժամանակաշրջանին սերտ յարաբերութիւն հաստատեց Եգիպտոսի Պտղոմէական կայսրութեան հետ, մանաւանդ որ Աղեքսանդրիա, Սելեւկիա եւ Անտիոք համաշխարհային առեւտուրի կեդրոններ դարձած էին։ Այսպէսով Եգիպտոսի մէջ հայկական գաղութ մը կազմաւորուեցաւ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱՒՈՐՈՒՄԷՆ ԵՏՔ

Փարաւոնեան երբեմնի հզօր պետութիւն՝ Եգիպտոսը սկսաւ տկարանալ, եւ Ասորեստան Ն. Ք. 671ին մտաւ եգիպտական հող ու իրեն ենթարկեց Տելթայի իշխանները։ Ասորեստան, մեծ ուժ չպահելու համար, իր դրածոյ Փսամթիքը (Փսամմեթիչոս Ա. 664-610) Եգիպտոսի փարաւոն հռչակեց. այսպէսով հիմնուեցաւ Սաիթէ կամ Քսանվեցերորդ հարստութիւնը, որուն գլխաւոր ուժը, սակայն, լիպիացի զինուորներն էին։

Եգիպտոսի եւ Ուրարտուի միջեւ առեւտրական, մշակութային եւ քաղաքական յարաբերութիւնները կը շարունակուէին անխափան կերպով. նկատելի է, որ երբ եգիպտական մշակոյթի նմուշներ հասած են մինչեւ Ուրարտուի արեւելեան սահմանները, մայրաքաղաք Տուշպան եւ երկրին կեդրոնական շրջաններուն մէջ յարաբերութիւնները աւելի սերտ պէտք է ըլլային, իսկ Ուրարտուի արեւմտեան եւ հարաւ - արեւմտեան երկրամասերուն մէջ յարաբերութիւնները առաւել աշխուժ էին, որովհետեւ այդ շրջաններէն կ՚անցնէին առեւտրական գլխաւոր ուղիները, որոնք կ՚երկարէին Եգիպտոսէն եւ Միջերկրականի արեւելեան ափերէն մինչեւ Որոնդէսի եւ Եփրատի հովիտները։

Ն. Ք. Զ. դարուն վերջ գտաւ ուրարտական պետութիւնը եւ կազմաւորուեցաւ հայկական պետութիւնը, որմէ ետք երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները շարունակուեցան նոյն աշխուժութեամբ. հայեր եւ եգիպտացիք յաճախ նաեւ դաշնակիցներ դարձան։

Մարաստանի Կիաքսար թագաւոր, Եգիպտոս, Բաբելոն եւ հայոց կողմէ՝ Պարոյր Սկայորդի դաշնակցած՝ Ն. Ք. 612ին յարձակեցան Ասորեստանի վրայ, պաշարեցին Նինուէն եւ հիմնայատակ կործանեցին զայն։ Մինչեւ 605 Ասորեստան հիմնովին քայքայուեցաւ։

Այս ժամանակ Եգիպտոսի Նեչօ Բ. փարաւոն (610-595) մտաւ Սուրիա, մինչեւ որ Բաբելոն 605ի Կարկեմիշի ճակատամարտին նուաճեց եգիպտական զօրքերը։ Նեչօ Բ. այնուհետեւ զարկ տուաւ առեւտուրին եւ նաւատորմ կառուցեց։

Ափրիէս փարաւոն (589-570) Պաղեստինի մէջ բաբելոնեան տիրապետութեան վերջ տալու համար յարձակեցաւ, բայց բաբելացիք դուրս մղեցին եգիպտական զօրքը եւ Ն. Ք. 586ին կործանեցին Երուսաղէմի տաճարը, որմէ ետք շատ մը հրեաներ Եգիպտոս փախան, ոմանք ալ պարսկական բանակին միացան իբրեւ զինուոր։

Ամասիս (Ահմոս Բ. 570-526) Ափրիէսը տապալելով տիրացաւ փարաւոններու գահին. ան Եգիպտոսի վերջին հզօր թագաւորը եղաւ։

ԱՔԵՄԵՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԻՆ ՄԷՋ

Հայ - եգիպտական յարաբերութիւններուն մէջ նոր դարագլուխ բացուեցաւ Աքեմենեան կայսրութեան կազմաւորումէն ետք, երբ երկու երկիրները միեւնոյն պետութեան բաղկացուցիչ սատրապութիւնները դարձան։

Պարսկական Պասարգադ տոհմէն Աքեմենեան ընտանիքի սերունդները Պարսուա եւ Անշան երկիրներու թագաւորներն էին եւ անցեալին Ասորեստանի եւ Մարաստանի ենթակայ էին. անոնցմէ Կիւրոս Բ. տապալեց Մարաստանի Աժդահակ թագաւորը, գրաւեց մայրաքաղաք Եկբատանը եւ նուաճելով մարական տիրապետութեան տակ գտնուող երկիրները՝ հիմը դրաւ Աքեմենեան կայսրութեան։ Հայաստան եւս թօթափեց մարական լուծը եւ դարձաւ անկախ, բայց յետոյ ենթարկուեցաւ Աքեմենեան գահին, եւ Տիգրան թագաւոր, որ Կիւրոսի մտերիմն էր, մասնակցեցաւ անոր զինուորական արշաւանքներուն։ Կիւրոս մինչեւ 539 նուաճեց Փոքր եւ Միջին Ասիոյ երկիրները, 538ին՝ Բաբելոնը եւ հասաւ մինչեւ Հրէաստան։ Ան մահացաւ 530ին եւ անոր յաջորդեց զաւակը՝ Կամբիսէս Բ.։

Ամասիս փարաւոն մահացաւ 526ին. մահէն քանի մը ամիս ետք Կամբիսէս Բ. արշաւեց Եգիպտոսի վրայ եւ նուաճեց զայն, ուր իշխեց իբրեւ փարաւոն, Եգիպտոս հաստատուած Կամբիսէս Բ. 522ին լուր առաւ, որ պարսիկ մոգ մը՝ Գաումատա ապստամբած է եւ ինքզինք թագաւոր հռչակած։ Կամբիսէս փութով ճամբայ ելաւ դէպի Պարսկաստան, սակայն ճամբան մահացաւ։

Գաումատայի դէմ պայքարի դուրս ելաւ Աքեմենեան տան ներկայացուցիչ Դարեհ Ա., որ սպաննեց Գաումատան եւ գրաւեց գահը 522ին։ Գահակալական կռիւներէն օգտուելով՝ Դարեհի դէմ ապստամբեցան Պարսկաստան, Էլամ, Մարաստան, Պարթեւաստան, Ասորեստան, Բաբելոն, Հայաստան եւ Եգիպտոս, ինչպէս նաեւ՝ այլ երկիրներ, որոնք սակայն նուաճուեցան մինչեւ 521, իսկ 519ին Դարեհ վերանուաճեց Եգիպտոսը։

Դարեհ Ա. այնուհետեւ վարչական, տնտեսական ու ռազմական բարեփոխումներ կատարեց եւ կայսրութիւնը սատրապութիւններու բաժնեց. Հայաստան մաս կազմեց 13րդ եւ 18րդ սատրապութիւններուն, իսկ Եգիպտոս, լիպիական ովասիսին եւ Սիրենաքիոյ հետ՝ վեցերորդ սատրապութեան։ Եգիպտոսի սատրապը Մեմֆիս կը նստէր։

Աքեմենեան կայսրութեան կազմին մէջ Եգիպտոսի եւ Հայաստանի միջեւ յատկապէս առեւտրական յարաբերութիւնները շարունակեցին զարգանալ, մանաւանդ որ Փոքր Ասիոյ եւ Գաւգամելայի ճակատամարտին ջախջախեց պարսիկները, Աքեմենեան կայսրութիւնը քայքայուեցաւ, իսկ Հայաստան անկախացաւ. Երանդ Գ.՝ Մեծ Հայքի, իսկ Միթրաուստէս՝ Փոքր Հայքի մէջ թագաւորութիւններ հաստատեցին։

Սարդիս քաղաքէն մինչեւ Էլամի Շուշ քաղաքը կառուցուեցաւ Արքունի ճանապարհը, իսկ Նեղոսը Կարմիր ծովուն միացնող ջրանցքը փորուեցաւ, բարեկարգուեցաւ, եւ ծովային ուղիով Եգիպտոս կապուեցաւ կայսրութեան միւս երկրամասերուն։ Այս ժամանակ կառուցուեցան նաեւ Մեմֆիսի տաճարը եւ Շուշի ու Փերսեփոլիսի արքայական պալատները։

Աքեմենեան կայսրութեան կազմին մէջ աւելի քան մէկ դար անխափան կերպով շարունակուած հայ - եգիպտական յարաբերութիւնները խանգարուեցան քաղաքական վերիվայրումներու պատճառով։ Արդարեւ, Դարեհ Բ.ի մահէն ետք Ն. Ք. 404ին, Տելթայի շրջանին մէջ ասպատմբութիւն բարձրացաւ եւ Ամերթաոս կազմեց քսանութերորդ հարստութիւնը. 401ին ան իր իշխանութիւնը տարածեց Վերին Եգիպտոսի վրայ։ Ամիրթաոս քսանութերորդ հարստութեան միակ գահակալը եղաւ. 399ին կազմուեցաւ քսաներորդ հարստութիւնը, որ գոյատեւեց մինչեւ 380, երբ կազմուեցաւ երեսուներորդ հարստութիւնը։ Այնուհետեւ պարսիկներ քանի մը անգամ յարձակեցան Եգիպտոսի վրայ, մինչեւ որ Արտաքսերքսէս Գ. Ն. Ք. 343ին գրաւեց Եգիպտոսը։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔՆԵՐԷՆ ԵՏՔ

Մակեդոնիոյ թագաւոր Աղեքսանդր Մակեդոնացի (ծնած՝ Ն.Ք. 356ին եւ 336ին գահ բարձրացած) լաւ կազմակերպուած, մարզուած ու կարգապահ բանակ մը պատրաստելէ ետք (որ կ՚ընդգրկէր 30 հազար հետեւակ, 5 հազար հեծելազօրք եւ 160 նաւ), 334ին անցաւ Հելլեսպոնտոսը (ներկայ Տարտանէլ) եւ պատերազմի ձեռնակեց պարսիկներուն դէմ։ Փոքր Ասիոյ յունական քաղաքները պարսկական լուծէն ազատելէ ետք ան 332ին գրաւեց փիւնիկեան եւ ծովեզերեայ բոլոր նաւահանգիստները՝ պարսկական նաւատորմը զրկելով իր յենակէտերէն։ 332ին աշնան ան իր յունական եւ մակեդոնական բանակներով ներխուժեց Եգիպտոս, որ պարսիկ Աքեմենեան կայսրութեան ենթակայ էր. եգիպտացիք գրկաբաց ընդունեցին զայն՝ իբրեւ ազատարար, իսկ քուրմերը զայն պաշտօնապէս Եգիպտոսի թագաւոր հռչակեցին։ Մինչեւ ձմեռ Աղեքսանդր ամբողջացուց Եգիպտոսի զրաւումը եւ 7 Ապրիլ 731ին Նեղոսի Տելթայէն հիւսիս - արեւմուտք, Միջերկրականի ափին, Ռաքոթիս գիւղի վայրին վրայ հիմը դրաւ նոր քաղաքի մը, որ այնուհետեւ կոչուեցաւ Աղեքսանդրիա։

Աղեքսանդր Մակեդոնացի նոյն տարին՝ 331ին հեռացաւ Եգիպտոսէն, մտաւ Միջագետք եւ յունական կարգ մը շրջաններ, իսկ Կիպրոսի մօտակայ Սալամիսի նաւամարտին, 306ին, Անթիկոնոս կարեւոր յաղթանակ մը ձեռք ձգեց եւ զաւակը՝ Դեմետրիոս թագաւոր հռչակեց։ Միւս սատրապետները, Պտղոմէոսի հրամանատարութեան տակ, դիմադրեցին Անթիկոնոսի Եգիպտոս ներխուժումին եւ նահանջի մատնեցին զայն։

Այս կռիւներէն ետք Պտղոմէոս 7 Նոյեմբեր 305ին թագաւոր օծուեցաւ՝ հիմը դնելով Պտղոմէական հարստութեան։

Պտղոմէոս 304ին Ռոտոսի բնակիչները Անթիկոնոսի դէմ ապստամբութեան մղեց եւ անոնցմէ ստացաւ սոթեր (փրկիչ) տիտղոսը։ Փոքր Ասիոյ Իփսոսի 301ի ճակատամարտին Անթիկոնոս պարտուեցաւ եւ Պտղոմէոս ու Սելեւկոս (որ Աղեքսանդրի եւ յետոյ Պտղոմէոսի զօրավարներէն էր, նոյնպէս մակեդոնացի, եւ որ 312ին Բաբելոնը վերագրաւած եւ հոն Սելեւկեան պետութիւնը հիմնած էր) բաժնուեցան Աղեքսանդրի հիմնած կայսրութիւնը։ Պտղոմէոսի մնաց Եգիպտոսը իր շրջակայքով, իսկ Սելեւիկոս՝ Միջագետքը եւ Ասորիքը (281ին Սելեւիկոս գրաւեց գրեթէ ամբողջ Փոքր Ասիան)։

Այնուհետեւ պայքար մը սկսաւ Պտղոմէոսի եւ Սելեւիկոսի միջեւ՝ Սուրիոյ նաւահանգիստներուն տիրապետութեան համար, որովհետեւ անոնք առեւտրական կարաւաններու ճամբուն վերջին կայարաններն էին եւ տնտեսականօրէն կարեւոր արժէք կը ներկայացնէին։ Սիտոն (ներկայ Սայտա) եւ Տիւրոս (ներկայ Սուր) մնացին Պտղոմէական պետութեան, իսկ աւելի հիւսիս, Արադոս (ներկայ Թարթուս) եւ Հելիոպոլիս (ներկայ Պաալպէք)՝ Սելեւկեան պետութեան տակ։

ՀԱՅԵՐ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Պտղոմէական կայսրութեան կազմաւորումէն ետք նոր դարագլուխ բացուեցաւ հայ - եգիպտական յարաբերութիւններուն մէջ. Եգիպտոսի հետզհետէ բարգաւաճ վիճակը եւ առեւտրական կարեւոր կեդրոն դարձած ըլլալու իրողութիւնը խթան դարձան հայ վաճառականներու, որոնք իրենց գործառնութիւնները սկսան տարածել հոն։

Հայաստան, իր կարգին, Պտղոմէական եւ Սելեւկեան կայսրութիւններ ու բոլոր երկիրներուն նման հելլենիստական մշակոյթի ազդեցութեան ենթարկուած էր, եւ արդէն յունարէնը միջազգային լեզու դարձած էր։ Հետեւաբար յունարէնի եւ մշակութային ընդհանրութիւնները իրենց կարեւոր դերը ունեցան հայ - եգիպտական յարաբերութիւններուն մէջ. իբրեւ հելլենիստական մշակոյթի կեդրոն՝ հայեր Եգիպտոսի մէջ սկսան գործել հարազատ միջավայրի նման։

Մինչեւ այս ժամանակները Եգիպտոս բնակութիւն հաստատող հայերը ընդհանրապէս ռազմագերիներ էին կամ ազնուականներու դուստրեր, որոնք եգիպտացի իշխաններու հետ ամուսնացած էին. բայց այնուհետեւ շատ մը հայեր, յատկապէս՝ առեւտրականներ, գացին եւ մնայուն բնակութիւն հաստատեցին հոն։ Եգիպտոսի հետ առեւտուր կատարող եւ հոն բնակութիւն հաստատած այդ հայ առեւտրականները հինէն ի վեր վաճառականութեամբ կը զբաղէին, հմուտ էին զանազան լեզուներու, գիտութեան եւ ծանօթ՝ տարբեր քաղաքներու ու երկիրներու։

Հայեր առեւտրական կապեր ունէին նաեւ Փիւնիկէի ամէնէն կարեւոր նաւահանգիստներէն Տիւրոս (ներկայ Սուր) քաղաքին հետ։ Տիւրոս նշանաւոր էր իբրեւ առեւտրական մեծ կեդրոն։ Սուրը գրական Եզեկիէլ մարգարէն (Ն. Ք. 592 - 570) հաստատած է, որ Թորգոմայ տունէն (առեւտրականները) ձիերով եւ հեծեալ ու ջորիներով կ՚երթային հոն։ Շատ հաւանաբար Տիւրոսի հետ առեւտրական կապեր ունեցող հայ վաճառականները Սինայի թերակղզին կտրելով եւ կամ Տիւրոսէն նաւերով հասան Եգիպտոս, մանաւանդ որ Տիւրոս այս ժամանակ Պտղոմէական պետութեան առեւտրական ամէնէն աշխուժ կեդրոններէն էր։

Միջագետքի հետ, Եփրատի եւ Տիգրիսի վրայով լաստերով առեւտուր կատարող հայ առեւտրականները, իրենց կարգին, կապեր հաստատեցին Եգիպտոսի հետ։

Եգիպտոս հասնող հայերը գլխաւորաբար Տելթայի շրջանին եւ Նեղոսի ափերուն հաստատուեցան, բայց տարիներու ընթացքին հատուկենտ հայեր հաստատուեցան նաեւ Պտղոմէական պետութեան ծովեզերեայ կարգ մը քաղաքներու մէջ։

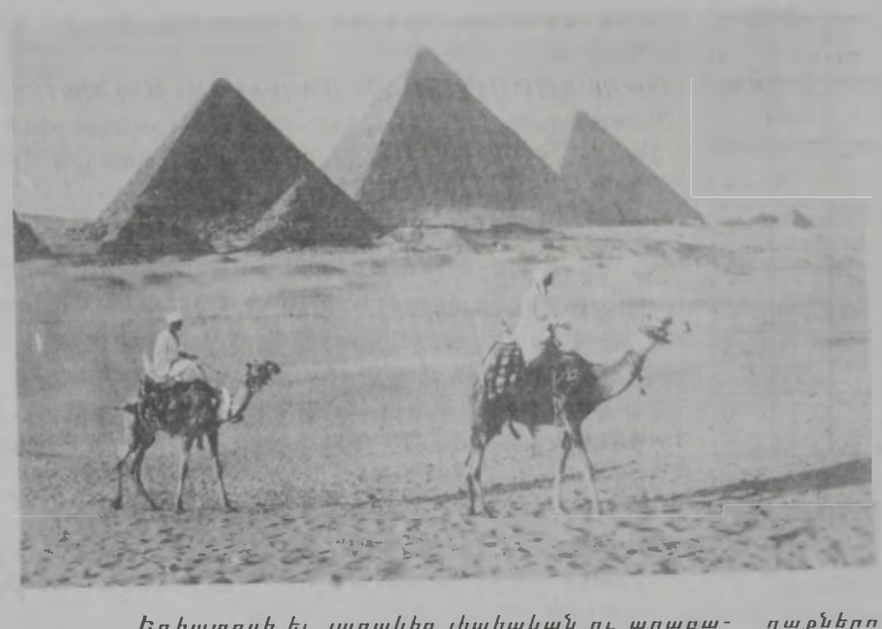

Եգիպտոսի եւ յարակից լիպիական ու արաբական երկրամասերուն սատրապութիւնը ձեռք ձգեց։ Աւագ զօրավար Փերտիքքաս, որ Աղեքսանդրի արքայական կնիքին պահապանն էր, 321ին Փոքր Ասիայէն արշաւանքի ձեռնարկեց անոր դէմ, բայց պարտուեցաւ։ Պտղոմէոս աշխատեցաւ Նեղոսի հովիտին մեկուսացած վիճակին վերջ տալ, արշաւանքներ կազմակերպեց դէպի Սիրենաքիա (Լիպիոյ արեւելքը), Կիպրոս, Սուրիա եւ Փոքր Ասիոյ այլ շրջաններ։ Ան Ցունաստանի հետ լաւ յարաբերութիւն հաստատեց եւ աշխատեցաւ զայն քաղաքական իր հովանաւորութեան տակ առնել։ Այնուհետեւ ան եւրոպական շրջանի հրամանատար Անթիպատէրի դստեր՝ Եւրիտիսի հետ ամուսնացաւ, իսկ 317ին ալ Անթիպատէրի զաւակին՝ Քասսանտէրի դուստր Պերենիսի հետ ամուսնացաւ (Քասսանտէր 319ին Մակեդոնիոյ թագաւոր հռչակուած էր)։

315ին զօրավարներուն միջեւ ծայր տուաւ պատերազմ մը Աղեքսանդրի ստեղծած կայսրութեան տիրապետութեան համար, մինչեւ որ 312ին Պաղեստինի Կազա քաղաքին մօտ Պտղոմէոս նուաճեց իր մրցակիցները։ Կռիւները դադրեցան 311ին, բայց 310ին վերսկսան ամենասաստիկ կերպով, մէկ կողմէ Պտղոմէոսի եւ միւս կողմէ՝ Անթիկոնոսի միջեւ, եւ մինչեւ 306 Պտղոմէոս կորսնցուց Կիպրոսը՝ Սիրենաքիան

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ՊԷՏՔ Է...

Շարունակուած՝ 4րդ էջէն

նուիրուած ձեռնարկ մը: Որքա՜ն կարեւոր կը նկատէք հայութեան բոլորանուէր մասնակցութիւնը այս ծրագիրին յաջողութեան մէջ:

Մ. Մ.- Այս ծրագիրի յաջողութեան հիմնական ցուցանիշը այն է, որ մեր ազգի երկու կաթողիկոսները՝ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոս եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս, շատ սիրայօժար եւ առանց երկար մտածումի իրենց հաւանութիւնը յայտնած են այս ձեռնարկը հովանաւորելու:

Ասիկա նորութիւն չէ: Երեք տարի առաջ, երբ ձեռնարկուեցաւ դրամահաւաքի մը, իրենց հովանաւորութիւնը տուած էին այն ատեն Գարեգին Ա. կաթողիկոս եւ Արամ Ա. կաթողիկոս: Ասիկա ցոյց կու տայ, որ Մարսէյի ճեմարանի շինութեան պարագան որեւէ մէկ պարագայ չէ:

Մենք կարեւոր՝ կը նկատենք այս մէկը, որովհետեւ, ինչպէս քիչ առաջ կ'ըսէի, Եւրոպայի մէջ պէտք է պատրաստուի սերունդ մը, որպէսզի եւրոպական գաղութներու հայութեան տէրը դառնայ, ուղղութիւն տայ ապագային, եւ այդ գաղութները արագ ձեւով չարժանանան այն ճակատագիրին, որուն արժանացած են եւրոպական հին գաղութները:

Մեր նպատակն է այդ սերունդները եւ տեղական ուժերը պատրաստելը, որովհետեւ գիտենք, որ հայութեան աշխատանքները միայն տեղական ուժերով կրնան առջեւ տարուիլ:

THE CULTURAL HOUR

@

HAIGAZIAN UNIVERSITY

Invites you the public premiere of

NIGOL BEZJIAN'S

Awards winning Film

ROADS FULL OF APRICOTS

A discussion with the Producer/ Director will follow the viewing

On

Thursday, October 31, 2002 - 7:00 p. m.

Haigazian University Media Center - Kantari.

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5287

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

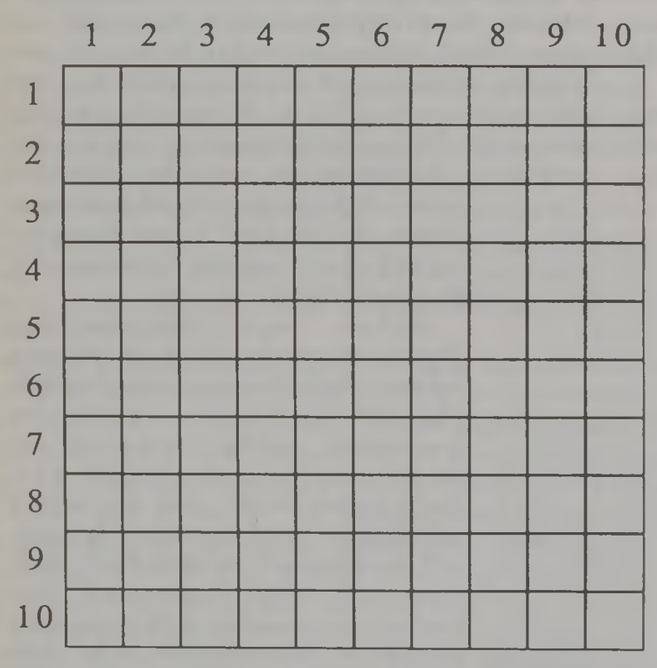

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Աղիողորմ, լալագին:
2. Ողիմպիական «կապոյտ» ցամաքամասը - Գեղեցիկ արքայ:
3. Մտիկ ընող:
4. Շաղկապ - Կրկնուած ձայնաւորներ - Ճշգրիտ:
5. Մեկոն, թմրեցուցիչ հիւթով բոյս:
6. Նոյն գիրերը - Լծկան կենդանի - Կրկնուած բաղաձայններ:
7. Խիւս - Մորթ:
8. Երգուելի քերթուած - Ասիական ոստան:
9. Մտաւորական:
10. Թոշակ - Հայ նահապետ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Հիւսելի տերեւներով բոյս - Քցափ:
2. Շաղկապ - Ռուզվելթի, Չըրչիլի եւ Ստալինի ժամադրավայրը:
3. Դահեկան - Եռք պատճառող բոյս:
4. Աղբ - Կաթի երես - Ձայնանիշ:
5. Սեւ ու կարծր փայտ - Միջազգային ընտանիք:
6. Պատուար - Կեցի՛ր:
7. Կատակ (հակ.):
8. Որաներու չեղջ - Կեռ (հակ.):
9. Ծիածան - Հնձան:
10. Հոտաւէտ ծաղիկ - Պատշաճ:

ԹԻՒ 5286 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Մ	Ե	Ն	Ա	Կ	Ա	Տ	Ա	Ր	■
2	Շ	Լ	Ա	Ն	■	Ն	Ի	Մ	■	Ա
3	Տ	Ա	Շ	Տ	Ի	Պ	Ա	Ր	Ա	Ն
4	Ա	Ր	■	Ա	Լ	Ի	Ն	■	Դ	Ե
5	Տ	Ա	Գ	Ր	■	Տ	Ա	Ի	Ի	Ղ
6	Ե	Ն	Թ	Ա	Կ	Ա	Ն	■	Ն	■
7	Ի	■	Ա	Կ	Ա	Ն	■	Մ	■	Ա
8	■	Ա	Լ	Ո	Ճ	■	Մ	Ա	Պ	Ռ
9	Ա	Մ	■	Ց	Ա	Տ	Ա	Ն	Ե	Լ
10	Մ	Ա	Ր	Մ	Ռ	Ա	Լ	■	Տ	Ի

ԶՄՈՌԱՆԱԼ ...

Շարունակուած՝ 5րդ էջէն

դառնալ մանաւանդ այն պարագայում, եթէ Հայտար Ալիեւը տեսնի ու զգայ, որ նախագահական ընտրութիւնների պատճառով Հայաստանի ներքաղաքական կացութեան կտրուկ ապակայունացման ակնյայտ փաստը իրեն ընձեռել է Ղարաբաղի հարցը մէկ հարուածով Ազրպէյճանի օգտին լուծելու եզակի հնարաւորութիւն...

Ուրեմն՝ նախագահական ընտրապայքարին բնորոշ սուր դիմակայութեան հանրածանօթ տրամաբանութեանը մինչեւ վերջ անձնատուր լինելուց առաջ եւ անգամ դրանից յետոյ էլ, մեզանից իւրաքանչիւրը՝ լինի նա քաղաքական գործիչ թէ անհատ քաղաքացի, պարտաւոր է իր ամէն մի կտրուկ քայլից առաջ յիշել ու կրկնել՝ «Զմոռանալ Ազրպէյճանին» համազգային զգաստութեան պատգամը:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	31,40 - 33,50 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50,00 - 51,00 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4953,41 - 4957,42 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2124,41- 2128,42 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	3995,00 - 4000,00 լ.ո.
Ա.Մ.Էմիրութեանց տիրհամ	408,41 - 412,42 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412,16 - 416,15 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	399,88 - 403,99 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3900,00 - 3930,00 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	323,71 - 327,72 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2328,65 - 2332,69 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	995,25 - 997,52 լ.ո.
Թրքական լիրա	3,61 - 3,64 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2559,10 - 2563,17 լ.ո.
Ճափոնական հապար եէն	12,01 - 12,05 լ.ո.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2451 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1514,00 լ.ո.
Քանատական տոլար	954,50 - 958,65 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	828,17 - 832,21 լ.ո.
Եւրո	1463,90 - 1467,16 լ.ո.
● ՈՍԿԻ	
Անգլիական մէկ ոսկի	115,000 - 125,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	108,500 - 118,500 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	95,500 - 105,500 լ.ո.
Մեքսիքական փէսոս	569,500 - 589,500 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	15,000,000 - 15,500,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	316,50 - 317 $
Մէկ օնս արծաթ	4,46 - 4,48 $
● Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եւրո	0.9835
Քանատական տոլար	1.5620
Զուիցերիական ֆրանք	1.49
Ճափոնական եէն	123.20
Մէկ սթերլին	1.5560
Մէկ տոլար	*582 դրամ*

● ՍՈԼԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգ	4	4
Բ. կարգ	4 5/8	4 5/8

☆Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ☆

☆ԽՈՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Սքանչելի է օրը, որուն ընթացքին պիտի ունենաք նիւթական կարեւոր շահ: Ջանացէք յարգել ձեր խոստումը՝ ինչ կը վերաբերի ձեր պարտականութիւններուն:

☆ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Ձեր ընտանիքին կարգ մը անդամները չեն հասկըցար կեանքը ընկալելու ձեր ճաշակը եւ կերպը: Դուք ձեզ առանձին կը զգաք: Բայց ըրէք, ինչ որ կ'ուզէք:

☆ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Փոքր ճամբորդութիւն մը մեծ ազդեցութիւն եւ անդրադարձ պիտի ունենայ ձեր ապագային վրայ: Որեւէ պատրուակով մի՛ յետաձգէք զայն:

☆ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Ձեզի խոստացուած կամ անակնկալ գումար մը պիտի անցնի ձեր ձեռքը: Մէկ անգամէն մի՛ ծախսէք զայն: Խնայասէր եղէք:

☆ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Ձեր փափաքները պիտի իրագործուին այսօր: Անոնցմէ բարիքներ պիտի քաղէք, օրուան կացութիւնը պիտի բարելաւուի:

☆ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Մեպտեմբեր*)

Երկաթէ կամք ունիք, բայց շատեր զայն կը թարգմանեն իբրեւ յամառութիւն: Հաղորդական եւ բարեացակամ եղէք ամէնուն հետ:

☆ԿՇԻՌՔ (24 *Մեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ամսուան լաւագոյն օրն է այս հաւանաբար: Ձեր բարեկամները պիտի գովեն ձեզ, իսկ անոնք, որոնք ձեզ չեն ճանչնար տակաւին, նոյնը պիտի ընեն:

☆ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Ձեր գործատեղիին մէջ ոմանք ձեզ կը նկատեն իրական վտանգ մը ու ձեզ պիտի փորձեն կարգ մը խօսքերով կամ հետապնդումներով: Կարեւորութիւն մի՛ տաք:

☆ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Օրը յարմար է տեղափոխութիւններու համար. զուարճալի անակնկալներ ձեզ կը հետապնդեն հաճելի անցուդարձերով:

☆ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Փափաքը ունիք մեկուսանալու կարգ մը կարեւոր աշխատանքներ իրագործելու համար, ու ասիկա դրական արդիւնք պիտի տայ:

☆ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Ջանքերոյթը կը տիրէ կողակիցներու միջեւ: Շարժում մը կամ ուրախ մթնոլորտ մը ստեղծեցէք օրը զուարթ անցընելու համար:

☆ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Եթէ ապրանք մը կամ ընտանի անասուն մը գնելու մասին կը մտածէք, քիչ մը խորհրդածեցէք, թէ ձեր գնելիքը կարեւո՞ր է, թէ աւելորդ:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓԱՌԱՏՕՆ / ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ / ՁԲՕՍԱՇՐՋՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԻԹԱ ԹՈՒԹԻԿԵԱՆԻ «ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՆԸ»՝ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԿՆՈՋ ՄԸ ՆԵՐԱՇԽԱՐՀԸ

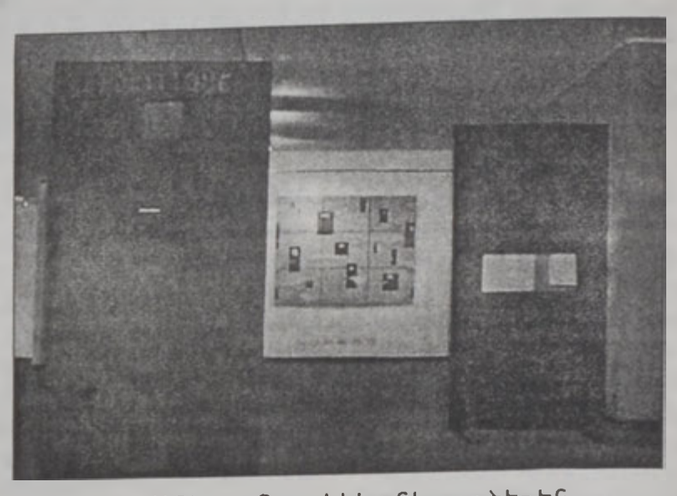

Անիթա Թութիկեանի գործերէն

Լիբանանահայ արուեստագիտուհի Անիթա Թութիկեան կը ներկայացնէ իր անհատական անդրանիկ ցուցահանդէսը, որ կը կրէ «Մեկոն տիւ վերթիւ» («Առաքինութեան տունը») խորագիրը: Ժըմմէյզի «Էսփաս Էս. Տէ.» ցուցասրահին մէջ տեղի ունեցող այս ցուցահանդէսը կը մատուցէ արուեստագիտուհիին նկարչութիւններն ու արուեստի կետեղումները:

Անիթա Թութիկեանի ցուցահանդէսը առաջին իսկ ակնարկէն կը պարզէ հետաքրքրական պատկեր մը: Անոր մէկ ծայրը կետեղուած է կարծէք «առաքինութեան տունը»՝ փակուած չորս պատ- դռներու միջեւ: Դռներուն իւրաքանչիւր բացուածքին անկիւնէն դիտուած՝ այս գործը կը ներկայացնէ կեանքը այն կիներուն, որոնք իրենց հասունացման տարիները ապրած են լիբանանեան պատերազմի տարիներուն եւ պարտադրաբար իրենց կեանքը անցուցած են տան պատերուն մէջ՝ կբաղելով առտնին գործերով, որոնք կը խորհրդանշուին գետին թափած գունաւոր բուրդի կծիկներով:

«Մեկոն տիւ վերթիւ»ով արուեստագիտուհին կը ներկայացնէ իր կեանքին կանանչ հանգրուանները: Օգտագործուած կեդրոնական խորհրդապատկերը դուռն է, մեծ կամ փոքր պատուհաններով դռներ, որոնցմով կ'արտայայտուին՝ կեանքի կանանչ երեւոյթները, պահպանողականութիւնը, յոյսերը, նորութիւնները եւ անակնկալները:

Յուցադրութեան դրուած գործերուն կարգին են նաեւ հայկական թեմայով «Թուղթէ շերեփը»՝ կապմուած հայատառ թղթերէն հին «Աստուածաշունչ»է, մանրակերտ փայտէ դգալներու մէջ կետեղուած հողէ ու ցորենէ, լիբանանեան տնտեսական տագնապը պատկերող արուեստի կետեղումէն, ինչպէս նաեւ՝ մարդկային տարբեր հոգեվիճակներ ու ընկերային երեւոյթներ ներկայացնող դռներու գեղանկարներէ ու կետեղումներէ:

Անիթա Թութիկեանի ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ 16 Նոյեմբեր:

ԱՅՍՕՐ

- «*Շէֆ մուա, չէ թուա*», լիբանանցի եւ եւրոպացի արուեստագէտներու գործերու ցուցադրութիւն, քաղաքամէջի «*Ազարիէ*» շէնք, մինչեւ 9 Նոյեմբեր:
- Ցուցահանդէս՝ «*Մեզոն տիւ վերթիւ*». Անիթա Թութիկեան կը ներկայացնէ իր գեղանկարները ու արուեստի գետեղումները, «*Էսփաս Ս. Տաղէր*»ի մէջ, Ժըմմէյզէ:
- «*Լիպան 1860-1861*», Օսմոն Ռոմէոյի գեղանկարներու ցուցահանդէս, «*Սըրսոք*» թանգարան, մինչեւ 15 Նոյեմբեր:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԷ. ԷԼ.
10:00.- Սապահօ
12:00.- Շիֆր է լեթր
12:30.- Ղանիլլի դա նիյլէ
13:00.- Մաքուլ հանա
14:00.- Եուրոնիուզ
14:30.- Լուրեր
15:00.- Մրշուար
17:30.- Ֆիլմաշար
18:30.- Ապու Մըլիէմ
19:30.- Արաբ. լուրեր
20:00.- Մոտելիւս
21:00.- Կատակերգական յայտագիր
21:30.- Տեղական ֆիլմաշար
23:00.- Ապու Թայէպ Ալ Մութանապի

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
7:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
7:30.- Ինսայտ Եուրոփ
08:30.- Մա իլաք իլա Հայֆա
09:00.- Լէրի Քինկ
10:00.- Թիփլոմէթիք լայնսրնս
10:30.- Նահարքում սայիտ
11:30.- Հայաթ ժաուհարէի
12:30.- Տարապէթ
13:00.- Մորելիա
14:00.- Մէն Եասքոն քալպի
15:00.- Լուրեր
15:15.- Թի թայմ
16:45.- Էժիա սփորթց 20
17:15.- Կենդանի գծանկար
17:45.- Պիկ պէյթ
18:45.- Մրն էժրլ Էլէնա
19:40.- Աժուպ Լուպնան
19:45.- Արաբերէն լուրեր
20:35.- Հըլիա ուա ըհթալիա
21:30.- Ֆութպոլ Չէմփիրնպ Լիկ
00:00.- Ամերիկեան ժապաւէն՝ «Աֆ լավ էնտ շէտօ»

ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ
7:00.- Լուրեր
8:30.- Ալամ ալ սապահ
12:00.- Մաթպախ
13:00.- Ֆլէշ ինֆօ
13:05.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Ֆէլքըն քրեսթ»
14:00.- Անգլերէն լուրեր
14:20.- Ֆրանսերէն լուրեր
14:40.- Հայերէն լուրեր
15:05.- Լուրեր
15:30.- Վիտէօ քլիփս
16:30.- Թելեթաֆիկ
16:30.- Ըկղար ըքպար
17:00.- Պասքեթպոլ
19:00.- Ալ ֆախ
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ռուսում մութահարիրա
20:35.- Տրխան ու մաթար
21:30.- Ղանիլի շուէյ
22:30.- Ուանս էնտ ըկէյն
23:30.- Անհէփիլի էվըր էֆթըր
00:00.- Ալ ֆախ

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
13:00.- Վաւերագրական
14:30.- Թահքիք ալ եաում
15:00.- Լուրեր
16:00.- Ռայի սամ
17:30.- Սինեմա/35 mm
18:00.- Սունիա ֆի Լուպնան
18:15.- Տեղական յայտ.
19:00.- Լուրեր
20:00.- Պուրսա, իքթիսատ, թաքս
20:30.- Մուխթասար մուֆիտ
22:00.- Մասաիյա
23:00.- Տնտեսական լուրեր
23:30.- Թահքիք ալ եաում

ՆԻՈՒ ԹԻ. ՎԻ.
7:30.- Լուրեր
8:30.- Եոկա
09:00.- Սապահ էլ ուարտ
12:00.- Սահա ուա սահա
13:30.- Տեղական ֆիլմաշար
14:00.- Լուրեր
15:00.- Վաւերագրական
18:00.- Քալիփսօ
19:00.- Խաղեր
19:30.- Լուրեր
20:30.- Սէն Թրոփէ
21:30.- Պէլէ ռաքիպ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
06:00.- Առաջին ծրագիր
07:00.- Հայլուր
07:20.- Առաջին ծրագիր
08:30.- Փառատօն «Մուտք 21րդ դար»
09:00.- Հեռուստաերիալ «Սիրոյ կախարդանք»
09:45.- Կէս գիշերային ճեպընթաց
10:40.- Բարի ախորժակ
11:00.- Հայլուր
11:20.- Ռուպիքոն+
12:00.- Լուր
12:05.- Երաժշտական ալիք
13:00.- Լուր
13:05.- Top 10 (կարճ տարբերակ)
13:25.- Ակունք (ազգային երգ)
13:45.- Նորաձեւութիւն
13:55.- Նոթատետր
14:00.- Լուր
14:05.- Երաժշտական ալիք
15:00.- Հայլուր
15:20.- Մուլտսերիալ «Վերջին ապաստանը»
15:35.- Իմ սէր, իմ հաւատ, իմ եկեղեցի
16:00.- Հեռուստասերիալ «Սիրոյ կախարդանք»
17:00.- Երեկոյեան Երեւան
17:20.- Փաստագրական ֆիլմ «Վէճ»
17:50.- Մանրամասներ
18:00.- Այլուր
18:10.- Կնոջ հմայքի գաղտնիքը
18:35.- Տուն-տունիկ
19:00.- Հայլուր
19:45.- Որակի նշան
20:00.- Փաստագրական սերիալ «Դարի հսկաները». «Ճանապարհ եւ արագութիւն»
21:00.- Ռուպիքոն+
22:00.- Հայլուր
22:20.- Կէս գիշերային ճեպընթաց
23:20.- Հայլուր (ռուսերէն)
23:25.- Հայլուր (անգլերէն)
23:30.- Երեկոյեան Երեւան
23:45.- Այլուր
00:00.- Լուր
00:05.- Երաժշտական ալիք
01:00.- Լուր
01:05.- Top 10 (կարճ տարբերակ)
01:25.- Ակունք (ազգային երգեր)
01:45.- Նորաձեւութիւն
01:55.- Նոթատետր
02:00.- Լուր
02:05.- Երաժշտական ալիք
03:00.- Հայլուր
04:00.- «Էնդհաուկի առեղծուածը»
04:25.- Իմ սէր, իմ հաւատ, իմ եկեղեցի
04:45.- Երեկոյեան Երեւան
05:00.- Որակի նշան
05:10.- Փաստագրական ֆիլմ «Վէճ»
05:40.- Մանրամասներ
05:50.- Այլուր

(*) Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կըրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԱԶԴԱԿ ՕՐՈՒՑԵՐ — 50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

30 Հոկտ. 1952

Գ. ԱԲՈՎ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ ԵՂԱԾ Է ԵՒ՝ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵՆԷՆ ՎՏԱՐՈՒԱԾ

Հայաստանի Համայնավար Կուսակցութեան վերջին համագումարին Կեդրոնական Կոմիտէի ընդհանուր քարտուղարը՝ Գ. Ցարուբիւնեան պաշտօնապէս հաղորդեց հետեւեալ պատիժները.

Պաշտօնանկ եղած է թեթեւ արդիւնաբերութեան նախարար *Դարբինեանը*, «նախարարութեան մէջ պետական կարգապահութեան խախտման եւ կառոյցը անարժան մարդկանցով խնողելու համար»:

Պաշտօնանկ եղած եւ կուսակցութենէն վտարուած է անդրկովկասեան երկաթուղիի Երեւանի բաժանմունքի պետ *Նաւասարդովը՝ «թեքնիքական* շահագործման կանոնները հետեւողականօրէն խախտելու, երթեւեկութեան անվտանգութիւնը ապահովելու վերաբերեալ հրամանները անտեսելու եւ իր պաշտօնական դիրքը անձնական նպատակներով օգտագործելու համար»:

Պաշտօնանկ եղած եւ «աւելի ցածր աշխատանք»ի ղրկուած է առեւտուրի նախարարը՝ *Ռ. Քալանթար*, որ «բարձրորակ ապրանքները հետեւողականօրէն պահում էր եւ առանց խանութների բաց ցանցին յանձնելու՝ հէնց պահեստներին տոմսակներով բաց էր թողնում իր ծանօթներին ու մտերիմներին»:

Պաշտօնանկ եղած եւ կուսակցութենէն վտարուած է Երեւանի Մատենադարանի տնօրէն *Գ. Աբովեանը* (Գ. Աբով): Ամբաստանագիրը կ'ըսէ, թէ իր «անկարգապահութիւնը այնտեղ հասաւ, որ նա հրաժարուեց կատարել Կեդրոնական Կոմիտէի կարեւոր յանձնարարութիւնը»:

(*ԽՄԲ.- Այս թշուառականը հեղինակն է ծանօթ ցնդաբանութեան... «Մենք չենք մոռացել, դաշնակ շներ...»*):

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ԱԹԼԵԹԻԶՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՇԱՀԵՑԱՒ 3 ՈՍԿԻ ԵՒ 1 ԱՐԾԱԹ ՄԵՏԱԼՆԵՐ

Շաբաթասկիզբին, Կիպրոսի մէջ աւարտեցաւ աթլեթիկայի միջակգային մրցաշարքը, որուն իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ Հայաստան, այլ երկիրներու կարգին:

Հայաստան յաջողեցաւ շահիլ երեք ոսկի եւ մէկ արծաթ մետալներ. այդ ալ շնորհիւ Վանաձորի աթլէթներուն:

Աղջկանց 200 եւ 400 մեթր վազքի մրցումներուն Մարինէ Ղազարեան շահեցաւ 2 ոսկի մետալներ:

Իսկ տղոց պարագային Արսէն Սարգսեան երեք քայլ ոստումի մէջ շահեցաւ ոսկի մետալ մը, իսկ մէկ քայլ ոստումի մէջ՝ արծաթ մետալ մը:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿՈԼՍՔՈՐԸՐ ՆԵՐՈՒՆ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄԸ

Ժունիհիո (աջին) եւ Սոնի Անտերսոն

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցած Եւրոպայի ախոյեանութեան մրցումներէն ետք այժմ Գերմանիոյ (Պունտսլիկա), Ֆրանսայի, Սպանիոյ, Իտալիոյ (Քալչիո) եւ Անգլիոյ *կոլսքորբրներուն* դասաւորումը կը ներկայացնենք հետեւեալ պատկերը.

ՊՈՒՆՏԷՍԼԻԿԱ

1.– Ճիովանի Էլպէր (Պայէրն Միւնիխ) 10 կոլ

2.– Այլթոն (Վերտըր Պրեմըն), Թոմաս Քրիսթիանսըն (Պոխում) եւ Սասա Քիրիչ (Նիւրեմպէրկ) 7ական կոլ

3.– Ֆրեդի Պոպիչ (Հանովըր 96), Էվերթոն (Պորուսիա Տորթմունտ) եւ Քլաուտիո Փիզարո (Պայէրն Միւնիխ) 6ական կոլ

ՖՐԱՆՍԱ

1.– Պենժանի (Օքսէռ), Ժունինիո (Լիոն), Շապանի Նոնտա (Մոնաքօ) եւ Մարթին Քարտեթի (Փարիզ Սէն Ժերմէն) 7ական կոլ

2.– Սոնի Անտերսոն (Լիոն), Քապա Տիաուրա (Նիս) եւ Փետրօ Փաուլեթա (Պորտօ) 6ական կոլ

3.– Խոսէ Ալոպիս (Փարիզ Ս. Ժ.) եւ Օլիվիէ Ֆոքոնիէ (Լը Հաւրը) 5ական կոլ

ՍՊԱՆԻԱ

1.– Ռոյ Մաքայ (Տեփորթիւս Քորունա) 7 կոլ

2.– Տարքօ Քովասեւիչ (Ռէալ Սոսիեդատ) եւ Խուլիո Ալվարէս (Ռայօ Վայեքանօ) 6ական կոլ

3.– Լուիս Էնրիքէ եւ Փաթրիք Քլուիվերթ (Պարսելոնա) 5ական կոլ

ՔԱԼՉԻՕ

1.– Քրիսթիան Վիերի (Ինթեր Միլան), Ալեսանտրօ Տէլ Փիեռօ (Եուվենթուս), Ֆիլիփօ Ինցակի (Ա. Սէ. Միլան) եւ Ֆրանչեսքօ Թոթի (Ա. Էս. Ռոմա) 6ական կոլ

2.– Խուլիո Քրուզ (Պոլոնիա) 4 կոլ

3.– Ռոպերթօ Պաճիո (Պրեշիա), Անտրէա Փիրլօ (Ա. Սէ. Միլան), Կապրիէլ Պաթիսթութա (Ա. Էս. Ռոմա), Ատրիանօ եւ Ատրիան Մուրթու (Փարմա) 3ական կոլ

ԱՆԳԼԻԱ

1.– Ճիանֆրանքօ Յոլա (Չելսի) 8 կոլ

2.– Էլըն Շիրըր (Նիւքէսըլ) 7 կոլ

3.– Սիլվէն Ուիլթորտ (Արսենալ), Թիերի Հանրի (Արսենալ) եւ Մայքլ Օուըն (Լիվերփուլ) 6ական կոլ

4.– Քեւին Քէմպել (Էվերթըն), Նվանքվօ Քանու (Արսենալ) եւ Նիքոլա Անելքա (Մանչեսթըր Սիթի) 5ական կոլ:

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի համակիրներու յանձնախումբը Հ. Մ. Ը. Մ.ի ֆութպոլի համակիրները կը հրաւիրէ սրտբաց զրոյց հանդիպումի մը՝ խումբին պատասխանատուներուն եւ մարզիչին հետ:

Հանդիպումը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 31 Հոկտեմբեր, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Սարդարապատ ակումբին մէջ, Պուրճ Համուտ:

Բոլորիդ ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ՃԱՏՐԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱԶՄԵՐԸ Կ'ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՆ ԼԱՒ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

Սլովենիոյ Պլէտ քաղաքին մէջ երէկ շարունակուեցան ճատրակի 35րդ Ողիմպիականի մրցումները, մասնակցութեամբ՝ 132 երկիրներէ ժամանած տղոց հաւաքականներու եւ 95 երկիրներէ՝ աղջկանց հաւաքականներու:

Երէկ գիշեր տեղի ունեցած մրցումներուն, Հայաստանի տղոց հաւաքականը շատ կարեւոր յաղթանակ մը արձանագրեց. երբ 3,5 - 0,5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Եուկոսլաւիոյ կօրաւոր խումբը: Ապա անոնք 2 - 2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեցին Սի. Ար. Սի.ի հետ:

Այժմ՝ Հայաստան, Ռուսիոյ եւ Լեհաստանի հետ կը գրաւէ պարագլուխի դիրքը. անոնք ունին 13ական կէտ:

Նախքան երէկուան այս մրցումները, Հայաստանի տղոց կազմը, ինչպէս նաեւ երեք այլ հաւաքականներ 9,5 կէտով կը գրաւէին 5էն 8րդ դիրքերը: 10 կէտով պարագլուխի դիրքը կը գրաւէին Ռուսիա, Լեհաստան, Վրաստան եւ Քուպա: Սակայն Գ. հանգրուանի մրցումներէն ետք, որոնք կը շարունակուէին երէկ մինչեւ ուշ գիշեր, կարելի չէր յստակ պատկեր մը կազմել ընդհանուր դասաւորման մասին:

Լիբանանի աղջկանց կազմը՝ Յունաստանի դէմ մրցումին, ձախին՝ Քնարիկ եւ Սիւզան Մուրատեաններ

Աղջկանց մրցումներուն, նախքան երէկուան մրցումները, Լեհաստան 8 կէտով կը գրաւէր պարագլուխի դիրքը: Չինաստան, Եուկոսլաւիա եւ Միացեալ Նահանգներ ունէին 7,5 կէտ, իսկ Հայաստանի աղջկանց կազմը՝ 7 կէտ:

Հայաստանի աղջկանց կազմը, Գ. հանգրուանին իր կատարած երէկուան մրցումին, 2 - 1 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Ռուսիոյ հաւաքականէն:

Լիբանանի աղջկանց հաւաքականը, երէկ գիշեր արձանագրեց յաղթանակ մը՝ 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Չիլիին:

Լիբանանի աղջկանց կազմը առաջին հանգրուանին 3 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Յունաստանի հկօր կազմէն: Բ. հանգրուանին Քոսթա Ռիքա 2,5 - 0,5 արդիւնքով տապալեց Լիբանանը: Լիբանանի կէս կէտ ապահովեց Քնարիկ Մուրատեան, որ հաւասարեցաւ Քոսթա Ռիքայի ախոյեանուհիին հետ: Գ. հանգրուանին Լիբանան 2,5 - 0,5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Անտորան: Այս հանգրուանին Քնարիկ Մուրատեան պարտութեան մատնեց Անտորայի ախոյեանուհին:

«ՉԷՄՓԻՕՆԶ ԼԻԿ»

ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔԷՆ

«Չէմփիընզ Լիկ»ի ֆութպոլի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի դարձի մրցումներուն, երէկ գիշեր տեղի ունեցան ութ ճակատումներ՝ Ե., Զ., Է. եւ Ը. խմբակներէն ներս:

Ամէնէն հետաքրքրական եւ ճակատագրական ճակատումը տեղի ունեցաւ Է. խմբակէն ներս, որ Տեփորթիւս Քորունա հիւրընկալեց Պայէրն Միւնիխը:

Թէեւ այս մրցումէն բացի տեղի կ'ունենային այլ հանդիպումներ ալ, սակայն ֆութպոլի համակիրները, ի մասնաւորի Պայէրն Միւնիխի համակիրները կ'ուզէին գիտնալ, թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ իրենց խումբին ճակատագիրը. արդեօք անիկա դուրս պիտի մնա՞յ մրցաշարքէն թէ ոչ:

Շատեր, որոնց կարգին Պայէրնի կարգ մը մարզիկները, կը յուսային, որ իրենց կազմը յաղթանակ մը պիտի արձանագրէ եւ յոյս պիտի ունենայ Բ. հանգրուան հասնելու, սակայն սպանական կազմը տարբեր ըսելիք ունէր, որովհետեւ անոր արձանագրած յաղթանակը (2 - 1) պատճառ դարձաւ, որ Պայէրն Միւնիխի նման հսկայ խումբ մը, Ա. հանգրուանէն իսկ դուրս մնայ մրցաշարքէն, ցարդ իր կատարած հինգ մրցումներէն կրելով չորս պարտութիւն եւ արձանագրելով՝ միայն մէկ հաւասարութիւն:

55րդ վայրկեանին սքանչելի կոլով մը վիքթոր պարտութեան մատնեց Պայէրնի բերդապահ Շթեֆան Ուեսըլկը, ապատ հարուածէ մը ետք: Ռոքէ Սանթա Քրուզ, թէեւ 77րդ վայրկեանին նշանակեց Պայէրնի հաւասարութեան կոլը, սակայն մրցումին աւարտէն մէկ վայրկեան առաջ, Ռոյ Մաքայ նշանակեց Լա Քորունայի յաղթանակի կոլը:

Իր այս կրած պարտութենէն ետք, Պայէրն Միւնիխ նոյնիսկ իրաւունք պիտի չունենայ Եու. Է. Էֆ. Ա.ի ֆութպոլի մրցաշարքին մասնակցելու:

Եուվենթուս 2 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամը, ապահովեց Բ. հանգրուանին իր տոմսը: Մարքօ Տի Վայօ նշանակեց երկու կոլերը (4րդ եւ 69րդ):

Անոր հետ միասին Բ. հանգրուան հասնելու յոյս ունեցաւ նաեւ Նիւքէսըլ, 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Տինամօ Քիեւը: Կէրի Սփիտ (58րդ) եւ Էլըն Շիրըր (69րդ՝ փենալթիով) նշանակեցին անգլիական կազմին կոլերը:

Լոքոմոթիւ Մոսկուա յաջողեցաւ 2 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալ Պոլիսէն, պարտութեան մատնելէ ետք Կալաթասարայը: Տիմիթրի Լոսքով (71րդ) եւ Վատիմ Եւսեյեւ (76րդ) նշանակեցին ռուսական կազմին կոլերը:

Պարսելոնա հանդիսացաւ այն միակ կազմը, որ իր կատարած հինգ մրցումներուն բոլորին ալ յաղթանակ արձանագրեց՝ ապահովելով առաւելագոյն 15 կէտերը: Խուան Ռիքուէլմ նշանակեց սպանական կազմին կոլը (64րդ), որ գրեթէ դաշտ ներկայացած էր պահեստի մարզիկներով՝ Ֆ. Ք. Պրիւժի դէմ տեղի ունեցած մրցումին:

Նիկոսիոյ մէջ, Մանչեսթըր Եունայթըտ կրեց ամօթալի պարտութիւն մը՝ Մաքապի Հայֆայէն, 3 - 0 արդիւնքով:

Ստորեւ՝ երէկուան մրցումներուն արդիւնքները.

Ե. ԽՄԲԱԿ
Եուվենթուս - Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ 2 - 0
Նիւքէսըլ - Տինամօ Քիեւ 2 - 1
Զ. ԽՄԲԱԿ
Մաքապի Հայֆա - Մանչ. Եունայթըտ 3 - 0
Պայէրն Լեւերքուզըն - Օլիմփիաքոս 2 - 0
Է. ԽՄԲԱԿ
Տեփորթիւս Քորունա - Պայէրն Միւնիխ 2 - 1
Լանս - Ա. Սէ. Միլան 2 - 1
Ը. ԽՄԲԱԿ
Կալաթասարայ - Լոքոմոթիւ Մոսկուա 1 - 2
Ֆ. Ք. Պրիւժ - Պարսելոնա 0 - 1

Ստորեւ՝ այսօրուան մրցումներուն յայտագիրը.

Ա. ԽՄԲԱԿ
Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն - Օքսէռ
Պորուսիա Տորթմունտ - Արսենալ
Բ. ԽՄԲԱԿ
Լիվերփուլ - Վալենսիա
Գ. ԽՄԲԱԿ
ԱԷՔ Աթէնք - ԿԷՆՔ
Ռէալ Մատրիտ - Ա. Էս. Ռոմա
Դ. ԽՄԲԱԿ
Ինթեր Միլան - Ռոզենպորկ
Լիոն - Այաքս Ամսթերտամ

ԹԵՆԻՍ

ԴԱՒԻԹ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆ՝ ՓԱՐԻԶԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

Արժանթինահայ Դաւիթ Նալպանտեան, որ իր ամէն կարելին կ'ընէ յառաջիկայ ամիս իր մասնակցութիւնը բերելու Շանկհայի մէջ տեղի ունենալիք *Մասթրրզի* բաժակի մրցաշարքին, երէկ Փարիզի թենիսի միջակգային մրցաշարքի Ա. հանգրուանին իր կատարած մրցումին յաղթանակ մը արձանագրեց 6 -7, 6 - 3 եւ 7 - 5 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Մաքս Միռնին (Պիելոռուսիա):

Բ. հանգրուանին ան կը ճակատի 3րդ դասուած ռուս Մարաթ Սաֆինի դէմ:

ԴԱՒԻԹ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒ 13ՐԴ ԴԻՐՔ

Շաբաթասկիզբին, թենիսի միջակգային ֆեդերասիոնը հրապարակեց տղոց եւ աղջկանց միջակգային ընդհանուր դասաւորումը, որուն մէջ յիշատակելի ոստում արձանագրողը եղաւ արժանթինահայ Դաւիթ Նալպանտեան, որ Պալի միջակգային տիտղոսին տիրանալէ ետք 18րդ դիրքէն բարձրացաւ 13րդ դիրք:

Ստորեւ՝ տղոց եւ աղջկանց նոր դասաւորումը (փակագիծի մէջ նշուած է անոնց անցեալ շաբթուան գրաւած դիրքը).

ՏՂԱՔ	ԿԷՏ
1.- (1) Լէյթըն Հուիթ (Աւստրալիա)	4240
2.- (2) Անտրէ Ակասի (Մ. Ն.)	3370
3.- (4) Խուան Քարլոս Ֆերերօ (Սպանիա)	2610
4.- (7) Սեպաստիան Կրոժան (Ֆրանսա)	2465
5.- (3) Մարաթ Սաֆին (Ռուսիա)	2420
6.- (5) Ժիրի Նովաք (Չեխիա)	2355
7.- (9) Թոմի Հաաս (Գերմանիա)	2170
7.- (8) Ռոժէ Ֆեդերէր (Զուիցերիա)	2170
9.- (6) Թիմ Հենման (Բրիտանիա)	2145
10.- (10) Քարլոս Մոյա (Սպանիա)	2110
11.- (11) Ալպէր Քոսթա (Սպանիա)	2040
12.- (12) Էնտի Ռոտիք (Մ. Ն.)	1925
13.- (18) Դաւիթ Նալպանտեան (Արժանթին)	1817
14.- (13) Թոմաս Եոհանսըն (Շուէտ)	1775
15.- (14) Եւգենի Քաֆելնիքով (Ռուսիա)	1765
16.- (16) Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.)	1735
17.- (20) Ֆեռնանտօ Կոնզալէս (Չիլի)	1673
18.- (17) Կուիլերմօ Քանաս (Արժանթին)	1655
19.- (15) Սիեմնկ Շալքէն (Հոլանտա)	1575
20.- (19) Ալեքս Քորեթխա (Սպանիա)	1560

ԱՂՋԻԿՆԵՐ	ԿԷՏ
1.- (1) Սերենա Ուիլիըմս (Մ. Ն.)	6099
2.- (2) Վինըս Ուիլիըմս (Մ. Ն.)	4844
3.- (3) Ճենիֆըր Քափրիաթի (Մ. Ն.)	3640
4.- (6) Ճասթին Հենին (Պելճիքա)	3194
5.- (4) Էմըլի Մորեսմօ (Ֆրանսա)	3121
6.- (5) Քիմ Քլիսթըրզ (Պելճիքա)	3040
7.- (7) Մոնիքա Սելէշ (Մ. Ն.)	2796
8.- (9) Տանիէլա Հանթուշովա (Սլովաքիա)	2640
9.- (8) Ժելենա Տոքիչ (Եուկոսլաւիա)	2482
10.- (11) Մարթինա Հինկիս (Զուիցերիա)	2348
11.- (10) Լինտսէյ Տէվընփորթ (Մ. Ն.)	2129
12.- (12) Անասթասիա Միսքինա (Ռուսիա)	1874
13.- (13) Փէթի Շնայտըր (Զուիցերիա)	1701
14.- (14) Չանտա Ռուպին (Մ. Ն.)	1685
15.- (15) Մակտալենա Մալիեւա (Պուլկարիա)	1591
16.- (16) Սիլվիա Ֆարինա Էլիա (Իտալիա)	1583
17.- (17) Աննա Սմաշնովա (Իսրայէլ)	1551
18.- (22) Ալեքսանտրա Սթիւընսըն (Մ. Ն.)	1444
19.- (18) Էլենա Տեմենթիեւա (Ռուսիա)	1413
20.- (21) Նաթալի Տըշի (Ֆրանսա)	1295

ՖՈՐՄԻՒԼԱ 1

ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻՆ ԴՈՒՐՍ ԴՐՈՒԵՑԱՒ 2003Ի ՅԱՅՏԱԳԻՐԷՆ

Ֆորմիւլա 1ի միջակգային ֆեդերասիոնը յայտարարեց, թէ *Ֆորմիւլա 1*ի 2003ի աշխարհի ախոյեանութեան յայտագիրէն դուրս կը դրուի Պելճիքայի *կրան փրիին* (Սպա–Ֆրանքորշան), որովհետեւ այս վերջինը, արգիլած է ծխախոտի ընկերութիւններուն ծանուցումները, նոյնիսկ մարզական աշխարհին մէջ:

Նշենք, թէ հինգ խումբեր՝ *Ֆեռարի, Մաքլարընն, Ռընոս, Ճորտընն* եւ *ՊՍՐ* կը վայելեն ծխախոտի ընկերութիւններու հովանաւորութիւնը:

Սփայի մասին անդրադառնալով, Ֆորմիւլա 1ի պատասխանատուները ըսին, թէ այդ մէկը միայն յառաջիկայ տարուան համար է, նկատի ունենալով, որ անոր յայտագիրէն դուրս դրուիլը չի նշանակեր, թէ այս *կրան փրին* պիտի վերածուի *Քարթինկի* շրջավազքի մը:

Շուտի, որ յառաջիկայ եղանակին իր ամէն կարելին պիտի ընէ շահելու համար իր վեցերորդ աշխարհի տիտղոսը, որպէսզի կարենայ կոտրել Խուան Մանուէլ Ֆանճիոյի մրցանիշը, դժուարութիւններու կրնայ հանդիպիլ, որովհետեւ Ֆորմիւլա 1ի ֆեդերասիոնին նոր օրէնքներուն համաձայն, յառաջիկայ եղանակէն սկսեալ, իւրաքանչիւր *կրան փրի*ի առաջին ութ դիրքերը գրաւողները կէտեր պիտի ստանան: 2002ին եւ նախորդ տարիներուն առաջին վեց դիրքերը գրաւողները կէտեր կը ստանային, հետեւեալ ձեւով. 10 – 6 – 4 – 3 – 2 – 1, այսինքն առաջին դիրքը գրաւողը կը ստանար տասը կէտ, երկրորդը՝ վեց եւ ապա շարունակաբար:

Յառաջիկայ տարիէն սկսեալ, առաջին ութ դիրքերը գրաւողները, կէտեր պիտի ստանան՝ հետեւեալ ձեւով. 10 – 8 –6 – 5 – 4 – 3 – 2 – 1:

Ֆորմիւլա 1ի նախագահ Մաքս Մոսլիի եւ պատասխանատու Պեռնի Էքլեսթոնի կողմէ կատարուած յայտարարութիւնները վստահաբար քիչ մը խորթ թուեցան շատերու համար, սակայն վստահաբար, որ յառաջիկայ եղանակէն սկսեալ անոնք պիտի նկատուին սովորական օրէնքներ:

Մինչ Ֆորմիւլա 1ի ֆեդերասիոնը իր նոր օրէնքները եւ փոփոխութիւնները կը յայտարարէր Լոնտոնի մէջ տեղի ունեցած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին, անդին հեռաւոր Քարայիպեան Կղզիներու Քարթակենա գիւղին մէջ, քոլոմպիացի Խուան Փապլօ Մոնթոյա հեռու՝ Ֆորմիւլա 1ի աշխարհէն կը պակուէր Քոնի Ֆրիտէլի հետ:

ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

ներու կամ համայնքներուն դէմ պետութիւն մը չէ», ըսաւ Պըրրի՝ ընդգծելով, որ պետականութեան գոյութիւնը կենսական է տարբեր հատուածներու խաղաղ գոյակցութեան պահպանման հաստատութենական շրջագիծ տալու համար:

Խորհրդարանի նախագահը դիտել տուաւ, որ որոշ կողմեր աշխատանք կը տանին քողարկելու ճշմարտութիւնը եւ ապատեղեկատուութեան արշաւով մը համոզելու՝ թէ իսլամութիւնը հակաժողովրդավարական քաղաքակրթութիւն մըն է:

«Շուրան եւ ժողովրդավարութիւնը կրնան խաղաղօրէն գոյակցիլ միեւնոյն աշխարհագրական տարածքէն ներս», ըսաւ ան՝ վեր առնելով անոնց համաձայնութեան եւ հակադրութեան կէտերը:

«Թէ՝ իսլամական շուրան, թէ՝ ժողովրդավարութեան ըմբռնումով պետականութիւնը, անհրաժեշտութիւններ են, եւ անոնց ենթակայ ժողովուրդին ու հողատարածքէն ներս պէտք է տիրեն արդարութիւն եւ արժէքներ», ըսաւ ան:

Պըրրի ընդգծեց, որ արտաքին վտանգը չի կրնար արդարացնել մեր շրջանէն ներս իսլամութեան կամ ժողովրդավարութեան օգտագործումն ու իշխանութեան կամայականօրէն շահագործումը:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

նաբանութեան եւ վանոնք լուծելու կամ որոշ սպառնալիքներու դիմադրելու ծիրէն ներս:

Անդրադառնալով Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումին կողմէ ծրագրուած Հինգշաբթի օրուան խաղաղ ցոյցի կայացման հարցին՝ Արիտի ըսաւ, որ նշեալ հարցը հակակդեցութիւններու այսքան մեծ աղմուկի մը արժանի չէ: «Մենք կ'արտայայտուինք յատուկ քաղաքական վիճակի մը գոյութեան մասին, որ իր կարգին կ'արտայայտէ կգուշացնող եւ կգաստացնող ու սպառնացող կեցուածքներ արմատական վտանգի մը դէմ, որ նաեւ կը միանայ Լիբանանէն դուրս գոյութիւն ունեցող իսրայէլեան այլ սպառնալիքներու», ըսաւ ան:

Արիտի կգուշացուց անոնք, որոնք կը փորձեն խորամանկութեամբ մատնանշել, թէ իշխանութեան եւ կառավարութեան միջեւ կան վէճեր, ինչպէս նաեւ թէ ամբողջ պետութիւնը բանավէճի մէջ է՝ նկատել տալով, որ պետութիւնը ամուր կառոյց ունի եւ հոն կը տիրէ կատարեալ միասնականութիւն:

Արիտի կգուշացուց նաեւ բոլոր անոնք, որոնք սին ձեւերով կը փորձեն Ս. Թերեզայի քայլարշաւները օգտագործել ստեղծելու համար համայնքային լարուած մթնոլորտ մը:

Արիտի յստակացուց, որ ցոյցի արտօնութիւնը ներքին գործոց նախարարին իրաւասութիւնն է, ոչ կառավարութեան: Ան կոչ ուղղեց բոլորին՝ ըլլալու գիտակից եւ կառչած ազգային հիմունքներու՝ շեշտելով, որ Լիբանանի մէջ «խանգարումներ» կամ «իրարանցումներ» չեն կրնար տեղի ունենալ, որովհետեւ արտօնուած չեն:

Արիտի պատասխանատու նկատեց համայնքային հիմնական ուժերը իրենց կատարած համայնքային ճառերուն համար եւ յայտնեց, որ ոեւէ անհատի արտօնութիւն պիտի չտրուի պետութիւնը հաշուետուութեան կանչելու:

Լիբանանեան ներքին բեմին մասին իր անձնական կեցուածքը արտայայտելով՝ Արիտի ըսաւ, թէ Քըրնէթ Շահուանի հանդիպումին կապմութեան առաջին օրէն իսկ կ'աղօթէ Աստուծոյ, որ ներշնչէ մարդոց, որպէսզի չկրկնեն երկիրը քանդող նոյն սխալները՝ հեռու մնալով բոլոր մարտահրաւէրներէն, լարուածութիւններէն, գրգռութիւններէն, համայնքային ոճին գործածութենէն եւ համայնքայնականութեան ստեղծումէն՝ սեփական շահերու նուաճումներ կատարելու համար:

«Այս գծով ոչինչ ունիմ աւելցնելիք, սակայն անոնք պէտք է գիտնան, որ իրենք կիրենք եւ իրենց ներկայացուցած ժողովուրդին մէկ հատուածը միջամուխ կ'ընեն երկրին անկայունութեան եւ կը սպառնան երկրի խաղաղութեան. անոնք հաստատ պէտք է գիտնան, որ իրենց առիթ պիտի չտրուի հասնելու այդ աստիճանին», շեշտեց Արիտի:

ՊԱՂՏԱՏ ԱՆՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

թեան Խորհուրդին մէջ որդեգրել չափազանց խիստ բանաձեւ մը, որ պիտի մերժուի Իրաքի կողմէ՝ պատճառ դառնալով, որ Ուաշինկթըն արդարացնէ Պաղտատի վրայ յարձակումը: Ռամատան ըսաւ նաեւ, որ Իրաք պիտի չարտօնէ, որ քննիչները ըլլան տեղեկատուութեան միակ աղբիւրը, որովհետեւ վստահելի չեն: Այս պատճառով է, որ Իրաք կը պահանջէ անկախ դէտերու եւ լրատուական գործակալութիւններու ներկայութիւնը քննիչներուն կողքին: Ան աւելցուց, որ սխալ պիտի ըլլայ ապաւինիլ միայն գլխաւոր քննիչին, որուն ուղարկելիք տեղեկագիրին հիման վրայ Ապահովութեան Խորհուրդը պիտի որդեգրէ որոշում մը:

Ապահովութեան Խորհուրդի մնայուն անդամ Միացեալ Նահանգներ եւ Բրիտանիա ճնշում կը բանեցնեն, որպէսզի *վեթոյի* իրաւունք ունեցող մնացեալ երեք երկիրները՝ Ռուսիա, Ֆրանսա եւ Չինաստան կօրավիգ կանգնին Ուաշինկթընի առաջարկած բանաձեւին, որ Իրաքէն կը պահանջէ ենթարկուիլ ՄԱԿի պահանջներուն, այլապէս՝ պիտի կրէ իր որոշումին հետեւանքը: Ֆրանսա եւ Ռուսիա իրենց կարգին աշխատանք կը տանին մեղմացնելու առաջարկուած բանաձեւը, որպէսզի կարելի չըլլայ պայն օգտագործել Իրաքի դէմ պատերազմ մը յայտարարելու համար:

Այս միջոցին, նախագահ Ճորճ Պուշ Տենվըրի մէջ կը յայտարարէր, որ եթէ ՄԱԿ կամքը եւ քաջութիւնը չունի Սատտամ Հիւսէյնը կինաթափ ընելու, ապատութեան եւ խաղաղութեան համար Միացեալ Նահանգներ պիտի առաջնորդեն միջազգային դաշնակցութիւն մը Իրաքը ապազինելու եւ Սատտամի ներկայացուցած սպառնալիքը չէզոքացնելու համար:

Միւս կողմէ, Իրաքի ապազինման ծրագիրը կազմակերպող ու անոր գործադրութեան հսկող ՄԱԿի գլխաւոր քննիչ Հանս Պլիքս եւ հիւլէական ուժանիւթի գործակալութեան ընդհանուր քարտուղար Մոհամէտ Պարատի համաձայն են, որ բանաձեւը պէտք է կգուշացնէ Իրաքը՝ չգործակցելու որոշումի մը հետեւանքներէն: Պլիքս ըսաւ, որ Իրաք պէտք է գիտակցի, որ եթէ ՄԱԿի հետ չգործակցի՝ Ապահովութեան Խորհուրդը իրաւունք ունի պատժական միջոցառումներ որդեգրելու:

●ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ վարչապետ Կերհարտ Շրէօտըր յայտնեց, որ Իրաքի դէմ պատերազմէ մը կարելի է խուսափիլ, եթէ Պաղտատ ապազինուի: Շրէօտըր սակայն վերստին շեշտեց, որ Գերմանիա պիտի չմասնակցի Իրաքի դէմ ռազմական որեւէ գործողութեան:

●ԻՐԱՔԻ փոխ նախագահ Թահա Եասին Ռամատան յայտնեց, որ Պաղտատ պատրաստ է արտօնելու քուէյթցիներուն այցելութիւնը իր բանտերը՝ հաստատելու համար, թէ քուէյթցի բանտարկեալներ չկան հոն:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՅՈՐԴԱՆԱՆԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԾԱՅՐԱՅԵՂԱԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼԵՆ

Ապտալլա թագաւորը եւ Ռանիա թագուհին ցաւակցութիւն կը յայտնեն Ֆոլիի կողակիցին

ԱՄՄԱՆ, 29 (ՌՈՅԹԸՐԶ).– Յորդանանի ապահովութեան ուժերը տասնեակ մը ծայրայեղականներ ձերբակալեցին Ամմանի մէջ՝ ամերիկացի դիւանագէտին սպանութեան պատասխանատուները գտնելու արշաւի մը ծիրէն ներս: Ապահովութեան մարզի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը ըսաւ, որ իշխանութիւնները ձեռնարկած են լայնածիր արշաւի մը՝ գտնելու համար Լօրընս Ֆոլին սպաննողները եւ գործողութեան ետին կանգնող շարժումը: Ֆոլի սպաննուած էր Երկուշաբթի օր Ամմանի մէջ:

Իսլամական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ արմատական իսլամ ղեկավար Ապու Սայեաֆ վիրաւորուած է հարաւային Մաան քաղաքին մէջ, երբ փորձած է փախուստ տալ ապահովութեան ուժերէն, որոնք կ'ուզէին կինք ձերբակալել: Բախումին վիրաւորուած են նաեւ երկու ոստիկաններ:

Ամմանի ամերիկացի դեսպանը՝ Էտուըրտ Կնեմ ըսաւ, որ դեսպանատունը կը գործակցի Յորդանանի իշխանութիւններուն հետ՝ ձերբակալելու համար պատասխանատուները:

Ֆոլիի սպանութիւնը անակնկալի մատնած էր իշխանութիւնները, որովհետեւ Յորդանանի մէջ նման դէպք աննախընթաց էր:

Ուաշինկթընի մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ռիչըրտ Պաուչըր յայտնեց, որ տակաւին յստակ չէ, եթէ սպանութիւնը քաղաքական դրդապատճառներ ունի:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆ ՍՏԱՆՁՆՈՒՄ

Յարդ անծանօթ շարժում մը՝ «Շուրաֆա Օրտոն» ստանձնեց Ֆոլիի սպանութեան պատասխանատուութիւնը: Շարժումին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը յայտնէր, թէ յորդանանցի խումբ մը պարկեշտ մարդիկ որոշեցին հարուած մը տալ ամերիկացիներուն՝ լուծելու համար վրէժը Աֆղանիստանի դէմ կատարուած յարձակումներուն, ինչպէս նաեւ իբրեւ բողոք՝ Ուաշինկթընի կեցուածքին դէմ պաղեստինեւիսրայէլեան տագնապին հանդէպ: Յայտարարութիւնը կը նշէր նաեւ, որ Ուաշինկթընն ի նպաստ Իսրայէլի կողմնակալ կեցուածք մը որդեգրած է՝ անտեսելով ու ոտնակոխ ընելով պաղեստինցիներուն իրաւունքները:

ԱՐԱՖԱԹ ՁԵՒԱԿԱՆ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

վարութիւնը 18ի դէմ 56 ձայնով ընդունուեցաւ խորհրդարանին կողմէ: Խորհրդարանի նիստին Արաֆաթ բարկացաւ երեսփոխանի մը, որ ըսած էր, թէ պաղեստինեան իշխանութիւնը փտած է: «Պիտի չարտօնեմ, որ մեզ վարկաբեկես», բարկացած պատասխանեց Արաֆաթ, որ ծանր ճնշումներու կ'ենթարկուէր բարեկարգելու համար պաղեստինեան իշխանութիւնը: Իր խօսքին մէջ Արաֆաթ խօսեցաւ նոր կառավարութեան որդեգրելիք քաղաքականութեան մասին: Անոր ոճը մերթ մեղմ էր ու մերթ յարձակողական Իսրայէլի հանդէպ:

Արաֆաթի նոր կազմին մէջ կան միայն հինգ նոր դէմքեր: Նախարարներուն թիւը 21էն 19ի նուազած էր: Մեկնաբաններու համաձայն, փոփոխութիւնը պիտի չգոհացնէ Միացեալ Նահանգներն ու Իսրայէլը, որոնք աւելի արմատական ու ամբողջական բարեփոխութիւններ կը պահանջեն:

Արաֆաթի նշանակումներէն մէկը պիտի նեղացնէ Ուաշինկթընը: Արաֆաթ ներքին գործոց նախարար Ապտէլռազաք Եահիան փոխարինեց Հանի Հասանով: Եահիայի յայտարարութիւնները դրական արձագանգ գտած են Ուաշինկթընի մէջ, որ զայն կը նկատէ Արաֆաթը փոխարինող յարմար թեկնածուներէն մէկը:

Բարեկարգչական շարժումի երեսփոխաններէն՝ Հանան Աշրաուի ըսաւ, որ նոր նշանակումները ո՛չ բարեկարգումի քայլեր են, ոչ ալ փոփոխութիւններ կը բերեն քաղաքական վարքագիծին:

Պաղեստինեան նոր կառավարութիւնը իշխանութեան վրայ պիտի մնայ մինչեւ Յունուար 20, երբ պիտի կայանան նախագահական ու երեսփոխանական ընտրութիւնները:

ՇԱՐՈՆ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ ՄԸ ԿԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԷ

Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնի կառավարական ընկերակցութիւնը տապալումի սպառնալիքի ենթակայ է, եթէ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը 2003ի պիւտճէին դէմ քուէարկէ: Լիքուտի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը ըսաւ, որ եթէ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը դէմ քուէարկէ, Շարոն պէտք է 90 օրէն կանխահաս ընտրութիւններ կազմակերպէ:

Պաշտպանութեան նախարար Պենիամին Պըն Էլիազար կը մերժէ պիւտճէին մէջ բնակեցման վայրերու յատկացուած գումարներ: Պըն Էլիազար, որ կը ղեկավարէ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը, պահանջած է, որ յիշեալ գումարները յատկացուին չքաւորներու եւ տարեցներու: Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը 25 աթոռ ունի խորհրդարանին մէջ: Պիւտճէին դէմ քուէարկելով Պըն Էլիազարի Կուսակցութիւնը մեծամասնութենէն կը զրկէ Շարոնը, որ միայն 55 քուէ պիտի ունենայ 120 աթոռ հաշուող խորհրդարանին մէջ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ԳՈՐՁԱՁԱՁ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ինչ կը վերաբերի գործածուած կապին, գերմանացի բժիշկ մը՝ Թոմաս Զիլքըր, երէկ յայտնած է, որ անիկա կգայրկոյ ուժեղ դեղ մը եղած է եւ իր կարծիքով, օգտագործուած համեմատութիւններուն մէջ սխալ չէ եղած, որովհետեւ «կենսական էր, որ կարը անմիջականօրէն ազդէ, որպէսզի կինեալները քնանան եւ կենք ու պայթուցիկ նիւթ չգործածեն»:

Ան ըսած է նաեւ, որ իր կարծիքով ռուսերը աւելի լաւ աշխատանք չէին կրնար տանիլ, եւ թէ կարելի չէր կանխարգիլել կոհերը:

Զոհուած 117 պատանդներուն 115ը կապին պատճառով մահացած է: Պատանդներէն աւելի քան 300 հոգի տակաւին հիւանդանոց կը գտնուի:

ԸՄԲՈՍՏՆԵՐ ՈՒՂՂԱԹԻՌ ՄԸ ՎԱՐ Կ'ԱՌՆԵՆ

Միւս կողմէ, երէկ չեչէն անջատողական կինեալներ վար առած են ռուսական *Մի-8* տիպի ուղղաթիռ մը՝ Չեչենիոյ մէջ Մոսկուայի կինուորական գլխաւոր խարիսխին մօտ, մայրաքաղաք Կրոկնիէն անմիջապէս դուրս՝ 4 կինուոր սպաննելով:

Ըստ ներքին գործոց նախարարութեան ուժերու փոխ հրամանատար գօրավար Սթանիսլաւ Քաւունի, ուղղաթիռը վար առնուած է, մինչ կը պատրաստուէր «Խանքալա» խարիսխին մօտ էջք կատարել:

Անիկա անցնող 3 ամիսներուն չորրորդ ուղղաթիռն է, որ վար կ'առնուի չեչէն կինեալներու կողմէ:

Ռուս ականաւոր թղթակից Աննա Փոլիթքովսքայա, որ թատերասրահին 58 ժամուան գրաւումին ընթացքին բանակցած է չեչէն կինեալներուն հետ, երէկ կգուշացուցած է, որ Ռուսիա դատապարտուած է վախի մէջ ապրելու եթէ չեչէն ըմբոստ ղեկավարներուն հետ բանակցութեանց չսկսի:

Փոլիթքովսքայա, որ ռուսական մամուլին մէջ հպարտագիտ ձայներէն է, որ կը քննադատէ Չեչենիոյ մէջ Մոսկուայի արշաւը՝ հակառակ կառավարութեան ճնշումներուն, «*Նովայա Կազէթա*» անկախ օրաթերթին մէջ յայտնած է, որ միայն Չեչենիոյ ընտրեալ նախագահ Ասլան Մասխատովի հետ բանակցութիւններ կրնան յաւելեալ ողբերգութիւն կանխարգիլել:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴԸ ԱՀԱՒՈՐ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

յայտնեց, որ «Լեհաստանի խորհրդարանը կը գրաղի քաղաքականութեամբ, իսկ քաղաքականութիւնը ազգային առնչուող գործունէութիւն է»: «Անշուշտ, պէտք է յիշել անցեալը, թէկուզ միայն անոր համար, որ թոյլ չտրուի անցեալի սխալներու կրկնութեան», ըսաւ լեհ քաղաքագէտը՝ աւելցնելով, որ «համաշխարհային Բ. պատերազմին Լեհաստանի խաղաղ բնակչութեան 23 առ հարիւրը զոհուեցաւ, բայց Լեհաստան օրինակ հանդիսացաւ, թէ ինչպէս կարելի է հաշտուիլ այդ ցեղասպանութիւնը իրականացնելուն հետ»: «Ամենակարեւորը այն է, որ հասարակութիւնը, Լեհաստանի մէջ ապրող մարդիկ յիշեն հայ ժողովուրդին պատահած ողբերգութիւնը: Այդ յիշատակը Լեհաստանի մէջ գոյութիւն ունի, մարդիկ կը յիշեն եւ կը կարեկցին», աւելցուց ան:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

Լեհաստանի Ծերակոյտի նախագահը երէկ հանդիպում ունեցաւ Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանի հետ: Քննարկուեցան տնտեսական մարզէն ներս երկու երկիրներու յարաբերութիւնները զարգացման հեռանկարները:

Այլ երկիրներու հետ Հայաստանի եւ Լեհաստանի յարաբերութիւններուն անդրադառնալով՝ վարչապետ Մարգարեան ըսաւ. «Անկախ անկէ, թէ անվտանգութեան ի՛նչ համակարգի մէջ մեր երկիրները կը փորձեն երաշխաւորել իրենց ապահովութիւնը, ոչինչ պէտք է խանգարէ Հայաստանի եւ Լեհաստանի միջեւ յարաբերութիւններու բնականոն զարգացումը»:

Պաստուշիաքի գլխաւորած պատուիրակութիւնը երէկ ընդունեց նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան: Օսկանեան շնորհաւորեց Լեհաստանի սպասուող անդամակցութիւնը Եւրոպական Միութեան՝ գայն նկատելով լաւագոյն գնահատական տարիներ շարունակ իրականացուող քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումներուն: Երկուստեք նշուեցաւ, որ Հայաստանի եւ Լեհաստանի միջեւ քաղաքական հարցեր չկան:

Լոնգին Պաստուշիաքի գլխաւորած պատուիրակութիւնը Երկուշաբթի այցելած էր Հայաստանի Ազգային Ժողով եւ խորհրդարանական ու օրէնսդրական հարցեր քննարկած էր խորհրդարանի ղեկավարութեան, յանձնաժողովներու եւ խմբակցութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԼՈՒԾՄԱՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

ռաստ է միայն յունական բաժինը ընդունելու Ե. Միութեան անդամ, եթէ խաղաղութեան լուծում մը չգտնուի:

Թուրքիոյ առնչութեամբ, աղբիւրը յայտնած է, որ Արդարութեան եւ Բարգաւաճման Կուսակցութեան ղեկավար Ռեճէփ Թայյիփ Էրտողան արեւմուտքցի դիւանագէտներու հետ առանձինն խօսակցութիւններու ընթացքին առաջարկած է Կիպրոսի հարցը արագօրէն լուծել եւ շատ աւելի լաւ յարաբերութիւններ մշակել Անգարայի դրացիներուն հետ, որոնց կարգին՝ Յունաստան:

Կը նախատեսուի, որ անոր կուսակցութիւնը ամէնէն մեծ թիւով աթոռներ պիտի ապահովէ Կիրակի օր:

Էրտողանի արգիլուած է ընտրութեանց մասնակցիլ՝ «իսլամական ծայրայեղական գործունէութեան» ամբաստանութեամբ եւ յստակ չէ, թէ ո՞վ պիտի գլխաւորէ յառաջիկայ կառավարութիւնը, եթէ անոր կուսակցութիւնը յաղթէ:

Դիւանագիտական աղբիւրը յայտնած է, որ եթէ, Թուրքիա գործակցի լուծումի մը համար, Կիպրոս Անգարայի Ե. Միութեան անդամակցութեան ուժեղ կերպով կօրավիգ պիտի կանգնի:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ONE SECOND IS ENOUGH...
ԱՐԿԱԾԸ ԿԸ ՊԱՏԱՀԻ ԵՐԿՎԱՅՐԿԵԱՆԻ ՄԸ ՄԷՋ...

...BUT WE USE THEM ALL.
...ԻՍԿ ՄԵՆՔ ՆԵՐԿԱՅ ԵՆՔ ԱՄԷՆ ԵՐԿՎԱՅՐԿԵԱՆ.

ԱՖԻԼ AFHIL

Աֆիլ-ի Շէնք, Բ. Յարկ, Հեռ. եւ Ֆաքս. (01) 262231-242556-242557
Imm. AFED, 2ème étage, Tél. and Fax: (01) 262231-242556-242557